

Joves en procés
d'emancipació:
Anàlisi de resultats
Enquesta FEPA 2022
Catalunya

**Joves en procés d'emancipació: anàlisi de resultats.
Enquesta FEPA 2022.**

Edició: Barcelona, desembre de 2023.

Coordinació de Projecte FEPA: Jordi Sàlvia.

Anàlisi i recollida de dades FEPA: Manuel Narejo Alcázar.

Disseny i maquetació: PREST SERVEIS GLOBALS S.L.

L'Enquesta FEPA, és l'informe anual que des del 2013, recull els resultats sobre l'estat de la joventut tutelada i extutelada en programes de transició cap a la vida adulta, en l'ampli àmbit de l'emancipació.

Joventut entre 16 i 25 anys, que durant aquesta etapa transita del sistema de protecció de menors cap a altres fórmules d'acompanyament. En aquest trànsit, les persones joves participen d'una sèrie de programes de suport entorn **d'una gran meta que és la vida autònoma i independent.**

Aquest treball de recerca, es duu a terme en col·laboració amb les entitats que componen la Federació a Catalunya, i té com a principal objectiu la generació d'un coneixement amb el qual s'intenta revelar una imatge aproximada sobre els objectius de l'estudi.

Aquests objectius són, en primer lloc, establir un estat de l'art sobre els perfils de joventut, analitzant tendències i identificant la implicació de diversos factors que generalment s'associen a situacions personals, curriculars, socials, jurídiques i econòmiques. En segon lloc, recollir les accions que estan duent a terme les entitats participants i fer anàlisi dels seus programes i projectes.

En la seva 10a Edició, s'ha incidit a proporcionar una nova perspectiva a nivell longitudinal, en un any que passa pàgina al període de crisi sanitària (Covid-19). A diferència d'altres anys, en aquesta edició s'ha desenvolupat i coordinat de manera interna tot el procés de recollida i anàlisi de dades, atenent de manera especial, els indicadors de programa.

Contingut

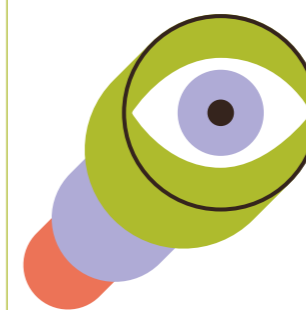

Presentació de FEPA

Missió

FEPA té com a missió fomentar l'autonomia i igualtat d'oportunitats dels joves i les joves sense suport familiar en procés d'emancipació, especialment de les persones tutelades i extutelades. Aquesta missió es fa realitat a través de la participació activa de les entitats federades que les acompanyen.

Visió

Volem continuar sent l'interlocutor de referència al voltant de la realitat i els reptes de la joventut sense suport familiar en procés d'emancipació.

Valors

Compartim els valors comuns de totes les entitats socials, d'interès general i d'economia social, especialment en relació amb la participació, la transparència i la sostenibilitat, així com en l'eficiència en la gestió dels recursos.

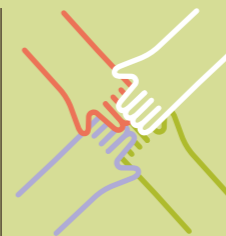
L'any 2022 es va caracteritzar per la gradual superació de les restriccions sanitàries derivades per la pandèmia de la SARS-Covid-19. A aquest període se li van sumar altres successos que dibuixaven un context de recessió econòmica, acompanyat de l'augment dels preus dels béns de consum, una crisi energètica posterior, i una crisi política de dimensió internacional. També es van succeir una sèrie de canvis legislatius molt significatius a nivell nacional que, en el seu conjunt, ens poden ajudar a trobar explicacions als fenòmens que es descriuen en aquest informe, com són fonamentalment: el **Reial decret 903/2021 del Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la reforma laboral (Reial decret llei 32/2021)**.

Context normatiu

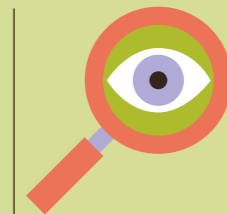
A Espanya la Llei 26/2015, recull en el seu articulat que les entitats públiques oferiran recursos per a la vida independent des de dos anys abans de la majoria d'edat i també després d'haver complert els 18 anys en el foment dels processos d'emancipació, sempre que hi hagi un compromís i aprofitament dels recursos per part dels joves.

Amb la Llei 11/1985, del 13 de juny, de protecció de menors, Catalunya fou la primera comunitat autònoma de l'Estat espanyol que aprovà una regulació, moderna i ajustada als principis constitucionals, de la protecció dels menors desemparats i dels que manifesten conductes de risc social. Anys després s'han modificat i generat noves lleis que pretenien la unificació i establir claredat al marc normatiu a l'àmbit de la llei d'infància de Catalunya. Com la Llei 37/1991, del 30 de desembre, la Llei 8/1995, del 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents, la Llei 9/1998, del 15 de juliol, del Codi de família, i la Llei 27/2001, del 31 de desembre.

Context col·laboratiu

La llarga trajectòria de col·laboració entre l'Administració Pública i les entitats socials esdevé indispensable per garantir un bon procés d'emancipació. En aquest espai sorgeix la col·laboració amb l'ASJTET (2005), unitat de la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA), una singularitat a l'àmbit estatal i poc freqüent en l'àmbit europeu, pel que situa Catalunya com un dels territoris on millor s'ha articulat la xarxa de suports al col·lectiu de joventut tutelada i extutelada. Aquest suports ofereixen als joves entre 16 i 21 anys, atesos per la DGAIA, o que ho han estat, suport tècnic i educatiu en els àmbits d'habitatge, inserció laboral, suport psicològic i suport econòmic i jurídic, amb l'objectiu que assoleixin una plena inserció social i laboral en una situació d'autonomia i emancipació.

Una mirada al col·lectiu

A les dificultats estructurals i generacionals que de per si mateix té la joventut, el col·lectiu de joves tutelats i extutelats se'ls sumen les dificultats sobrevingudes per altres factors que minoren els seus llaços amb la comunitat i les seves oportunitats dins de la societat. Una vegada fora dels recursos de protecció, les persones joves transiten per diferents etapes en la consolidació de les seves metes per arribar a un estat d'emancipació, entès com a situació en la qual poder desenvolupar el seu projecte de vida a través de la plena d'autonomia i autodeterminació.

Autor: Francesco Pinton

Algunes característiques comunes en els processos d'emancipació

Bagatge vital complex

En el seu conjunt, la joventut extutelada es caracteritza per haver viscut experiències vitals complexes. Aquestes experiències, en molts casos impacten desfavorablement sobre les competències personals clau per fer front a reptes vitals. A més, han d'afrontar el desafiament de l'emancipació precoç i gestionar el procés de transició a la vida adulta amb mitjans i referents familiars inexistent o deteriorats.

Emancipació precoç i urgent

Els processos d'emancipació del col·lectiu s'inicien molt abans que els de la resta de joves al conjunt de l'Estat. Un cop complerta la majoria d'edat, les persones joves en recursos de protecció deixen d'estar acompanyades pels serveis d'infància i són derivades a altres recursos d'entitats col·laboradores. La sortida del sistema de protecció i la consegüent pèrdua de suports integrals representa una transició abrupta i disruptiva, que en molts casos deriva en situacions de pobresa i exclusió social.

Les persones joves han d'assumir grans responsabilitats amb tan sols 18 anys. L'escenari que apareix és el de la vida adulta, en el qual han d'assumir la seva pròpia autonomia i independència, garantint-se el seu benestar i manutenció.

Baixos nivells formatius

Les històries vitals complexes en etapes primerenques del desenvolupament tenen impacte directe sobre el fracàs escolar. Una escolarització deficitària amb retards en els itineraris educatius i els escassos assoliments acadèmics suposen una de les majors dificultats d'aquests joves en la seva transició a la vida adulta (Sanz Escutia & Sevillano Monje, 2022). Entre aquests factors no podem obviar l'aprenentatge de l'idioma, com reconeixen algunes persones joves. La manca de suports integrals a partir de la majoria d'edat també repercuteix negativament sobre els itineraris de formació i molt especialment en nivells de formació post obligatoris.

¹ Sanz, C. i Sevillano Monje, V. (2022). Els recursos de suport a la transició a la vida adulta dels joves tutelats i extutelats a Andalusia i Catalunya. Un estudi comparat. *Pedagogia Social. Revista Interuniversitària*, 195-209.

Dades globals

→ Entitats federades i amb programes a Catalunya

35

→ Capital humà

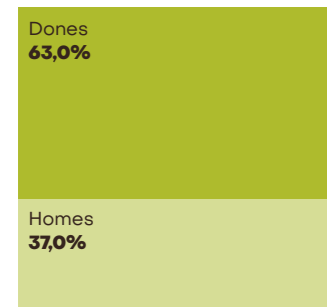
904²

El 2022 s'experimenta un augment del 13% en la contractació respecte al 2021 (678). Els equips de programes d'emancipació estan representats, en 2/3 parts del capital humà per dones. Tot i així, els Programes d'Emancipació, dins del tercer sector, ocupen un 20,4% més d'homes respecte la resta de programes. Els percentatges de persones contractades com de voluntàries mantenen les tendències d'anys anteriors.

→ N° professionals en projectes d'emancipació

711³

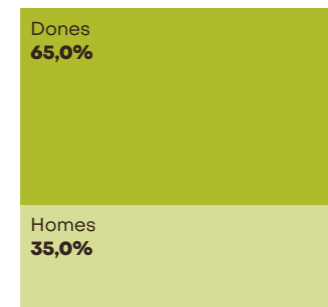
(87%)

→ N° persones voluntàries en projectes d'emancipació

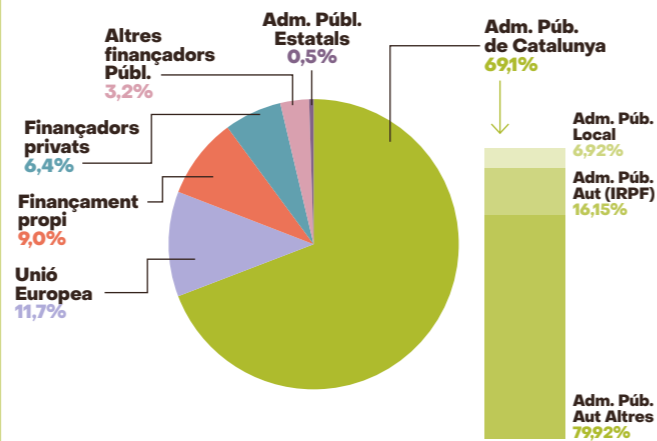
193

(13%)

↳ Fonts de finançament⁴

En les fonts de finançament intervenen processos formals de contractació a través de convocatòries, on se subscriuen contractes i convenis de col·laboració. El 72,87% del finançament del 2022 a Catalunya, es va obtenir de l'Administració Pública i el 11,7% de Fons Europeus. La part majoritària de les dotacions econòmiques provenen de les Administracions Públiques de Catalunya, que representen el 69,1% del finançament total. D'aquest conjunt, un 76,92% prové de l'Administració Pública (Generalitat). Un 16,15% prové de fonts d'IRPF Autonòmic, i un 6,92% de les Administracions Locals. Pel que fa al finançament propi de les entitats, aquest experimenta un augment en relació amb dades d'edicions anteriors, fins arribar al 9%.

² Dades ponderades per al total d'entitats enquestades (31), sobre les respostes obtingudes (23).
³ Dades ponderades per al total d'entitats enquestades (31), sobre les respostes obtingudes (23).
⁴ Fonts pròpies a partir de les dades dels Indicadors de Programes. (2022)

↳ Número de persones joves ateses

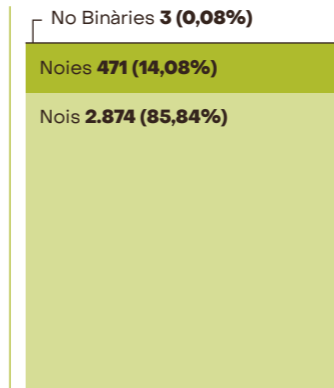
Durant l'any 2022, des dels programes d'emancipació gestionats per entitats associades a FEPA Catalunya han estat ateses 3.348 persones joves tutelades i extutelades (un 37,1% més respecte al 2021). En aquesta línia, s'han consolidat un total de 254 derivacions d'entrada (7,58%).

En aquest augment de joventut, es reconeix la implicació de moltes casuístiques, entre les que destaquen els canvis a nivell metodològic en el procés de recollida de dades. No obstant això, aquest augment s'alinea amb les tendències recollides en les dades proporcionades per el Observatorio de la Infancia (2021)⁵, que mostrava que malgrat el descens d'1,68% en el nombre de nens, nenes i adolescents atesos en el sistema de protecció (2021), s'observava un augment en les altes: l'any 2020 van ser 22.612 i el 2021 van ser 28.157.

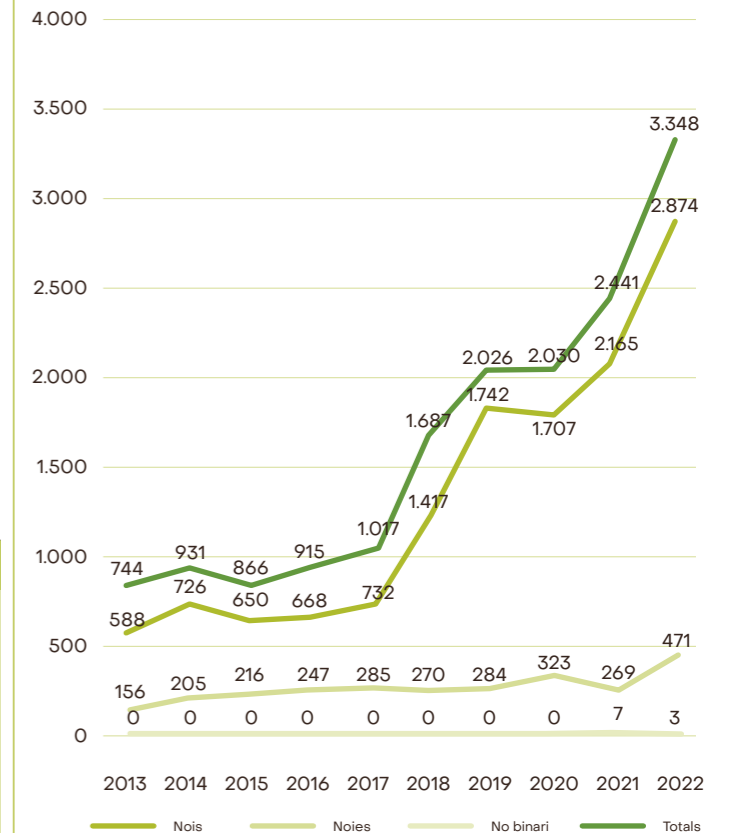
→ Dades 2022

3.348

Total

→ Evolució temporal del nombre de joventut atesa per les Entitats Federades per Gènere i valors totals. (2013-2022). N=3348

⁵ Observatorio de la Infancia (2021). Boletín de datos estadísticos de medidas de protección a la infancia y adolescencia. Boletín 24. Edita y distribuye el Ministerio de Derechos Sociales y Agenda 2030

Dades de perfil

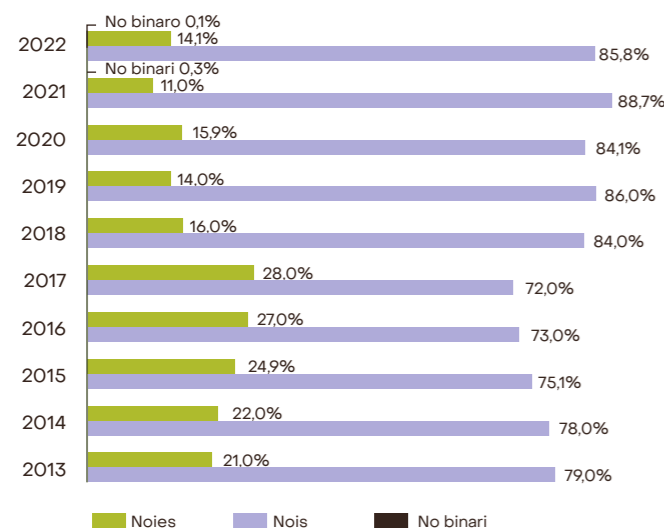
Perfil de persones joves ateses

El perfil predominant, respon a joves d'entre 18-21 anys, de gènere masculí i d'origen estranger (56,39%).

Gènere

En aquesta edició les dades recollides en relació a la variable "gènere", no mostren variacions significatives respecte al 2021. Es recull una variació del 3,1% en un augment de "Noies" respecte els "Nois". Podem dir que aquestes dades s'aproximen més a valors de 2019.

→ Evolució del perfil de Joventut segons Gènere (2013-2022). N=3348

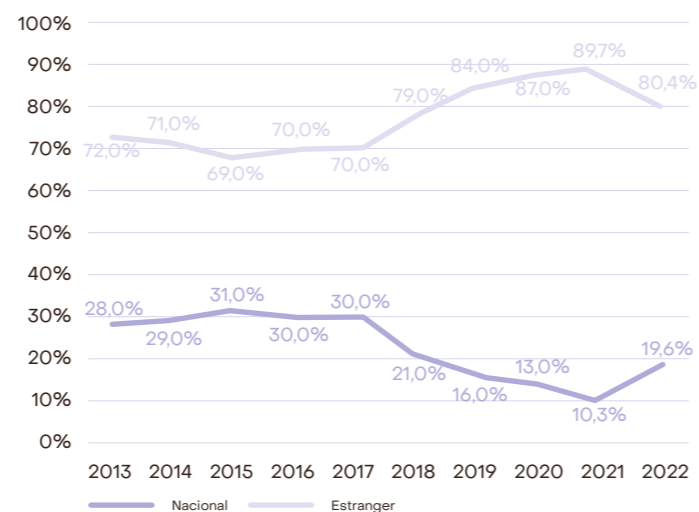

Origen

Les tendències sobre la variable "Origen" estan determinades pels fluxos migratoris. El 2022, s'ha recollit un descens del 9,3% en la mostra de joves "d'Origen estranger" amb relació a les dades de 2021. Aquest descens és complementari a un augment de la joventut d'origen nacional.

En total, el 80,4% de la mostra prové de països estrangers. Un 95,4% d'Àfrica, un 3,5% de Sud-Amèrica, un 0,6% d'Àsia i un 0,5% que prové del continent europeu (espai no comunitari). Àfrica és per tant el continent referencial, amb una alta representació de joventut que prové del Marroc (67,9% de 95,4%).

→ Evolució temporal del nombre de joventut atesa per les Entitats Federades per Origen (2013-2022). N=3348

→ Sèrie temporal de joves segons gènere i origen. Període 2015-2022 (%)

Any	Estranger		Espanya		
	Noies (%)	Nois (%)	Noies (%)	Nois (%)	No binari (%)
2022	7,87%	92,13%	39,52%	60,06%	0,42%
2021	6,8%	93,2%	48,3%	49,1%	2,6%
2020	9,8%	90,2%	59,3%	40,7%	
2019	7,7%	92,3%	49,5%	50,5%	
2018	7,4%	92,6%	47,7%	52,3%	
2017	14,8%	85,2%	59,3%	40,7%	
2016	17,7%	82,3%	48,0%	52,0%	
2015	15,0%	85,0%	47,9%	52,1%	

La distribució de la joventut atesa des d'una perspectiva temporal (2015-2022), en funció de les variables "gènere" i "origen", mostra per al 2022 un augment de 7,9 punts percentuals de "Nois" "d'Origen nacional" en detriment de les "Noies" del mateix origen. Aquestes dades contrasten amb les tendències recollides per l'Observatori de la Infància (Butlletí n°24.2020) que recull, amb relació a menors d'edat en acolliment residencial, un augment en el nombre de "Noies d'origen nacional", respecte de "Nois", acompanyat alhora d'una disminució de "Nois d'Origen estranger". En aquest sentit, les tendències sobre la joventut "d'origen estranger" continuen en els mateixos percentatges, sense variacions considerables des de 2018.

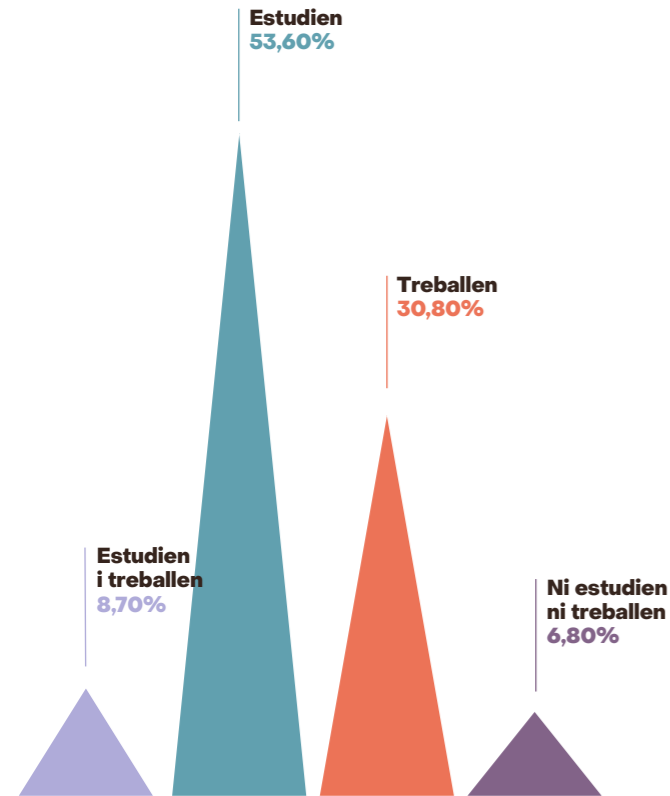
Edat

Les dades de 2022, com a tendència estable dins del col·lectiu que ens ocupa, reflecteixen una clara concentració de joventut en l'interval d'Edat de 18-21 anys, amb un 72,60% del total de la mostra. Aquest interval predomina en el conjunt d'edicions, oferint poca variació.

→ Distribució per grups d'edat de la joventut atesa

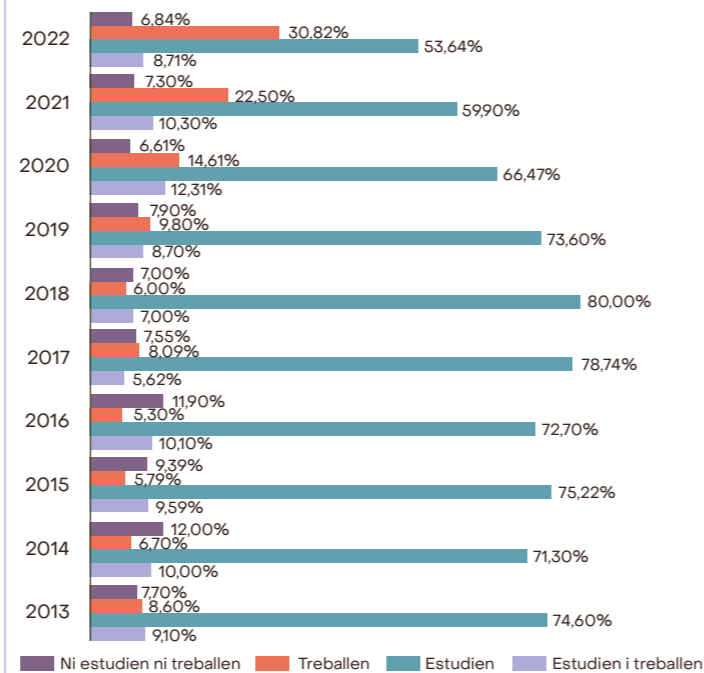

Situació formativa i laboral

Trobem rellevant remarcar que, com a valor representatiu, més de la meitat de la mostra (53,6%) només “Estudia”. Però si incloem també aquelles persones joves que “Estudien i Treballen”, obtenim un percentatge de **62,3% de joventut que, com a mínim, estudia**. Aquest anàlisi es pot traslladar cap al conjunt de mostra que treballa. Les dades reflecteixen que el **30,8% del jovent només “Treballa”, però almenys el 39,5% ho fa alhora que estudia**.

→ Evolució del Perfil de Joves segons la situació Formativa i Laboral (2013-2022). N= 3348

En perspectiva temporal, en aquesta edició es trenca la tendència d'anys anteriors, pel que fa a la “joventut que treballa” (30,82%). Les dades recollides no tenen precedents, i es registra un rècord de joventut ocupada. Aquestes dades acumulen una tendència a l'alça des de 2019. Aquets augment va acompanyat de manera complementària, d'una disminució de la Joventut que “Estudia i Treballa” (1,59 punts %) respecte al 2021 i d'una disminució també de la joventut que només “estudia” (6,26 punts %) respecte 2021. **Podem observar que aquesta variació descendeix des del 80% en el 2018, any de registre màxim, 26,26 punts percentuals**. En conjunt, aquest canvi de tendència en favor del mercat laboral, s'entén possible a partir de l'entrada en vigor del **Reial decret 903/2021 sobre el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, i sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya**, que ha permès, fer més fàcil la residència legal, i per tant, ha contribuït en la incorporació al mercat laboral de la joventut.

Nivell d'estudis

Dades generals

→ Nivell d'estudis de la joventut atesa en funció de la variable “Origen” (2022). N= 2245

Tipologia d'estudis	Origen estranger (%)	Origen nacional (%)	Freqüències totals (%)
Formació de qualificació professional	46,4%	25,8%	42,9%
Sense estudis	15,1%	8,2%	13,9%
Estudis primaris finalitzats	10,8%	18,7%	12,2%
Estudis secundaris finalitzats	7,0%	26,6%	10,3%
Cicle Formatiu de Grau Mitjà	9,0%	10,8%	9,3%
Certificat de professionalitat (1, 2 o 3)	9,0%	2,9%	7,9%
Batxillerat	0,9%	5,8%	1,7%
Cicle Formatiu de Grau Superior	1,9%	0,5%	1,6%
Estudis Universitaris	0,0%	0,8%	0,1%
Total	100%	100%	100%

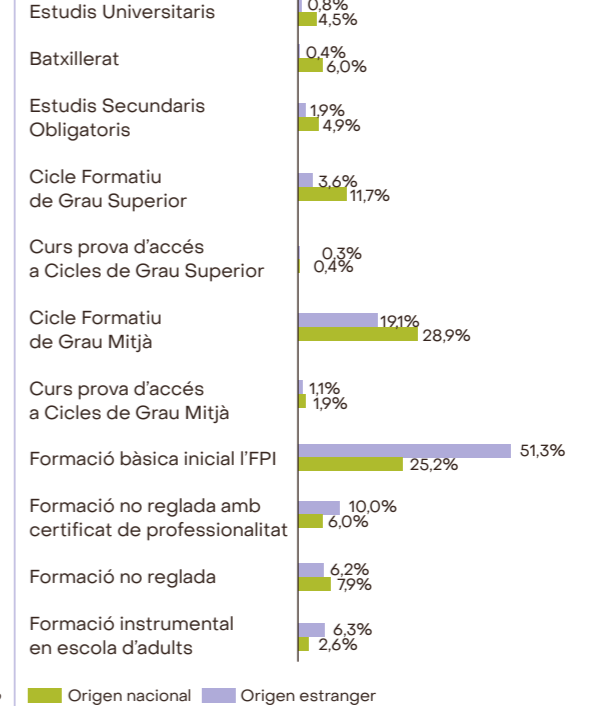
En relació amb el nivell d'estudis, la variable d'Origen estableix clares diferències considerables. En funció de l'Origen Nacional, la joventut es distribueix de manera predominant en “Estudis Secundaris Finalitzats” (26,6%) i “Formació de qualificació professional” (25,8%).

Pel que fa als joves d'Origen Estranger, la distribució predominant està en els nivells de “Formació de qualificació professional” (46,4%). En segon lloc, i com a dada significativa, “sense estudis” compren el 15,1% de joventut atesa. Aquesta dada contrasta en comparativa amb la joventut d'Origen nacional (8,2%), però en termes generals, els valors a tenir en consideració, són: **un 13,9% de joventut no té estudis i un 12,2% té estudis primaris finalitzats**.

Estudis en curs

Dades generals

→ Estudis en curs de la joventut atesa en funció de la variable “Origen” (2022). N= 1612

Entenem que l'elecció dels estudis va en determinació al nivell d'estudis previ, a la vegada, determinat en funció de l'Origen. En aquest sentit, la joventut “d'Origen Nacional”, es decanta per “Cicles Formatius de Grau mitjà” (35,2%) i “formació bàsica inicial FPI” (25,2%). Destaquem que són els estudis d'ESO, CFGM, Batxillerat i Universitaris, on trobem més valors de “joventut d'Origen nacional”.

Pel que fa a la joventut d'Origen Estranger, més de la meitat escull la “Formació bàsica inicial FPI” (51,3%) i Cicles Formatius de Grau Mitjà (19,1%).

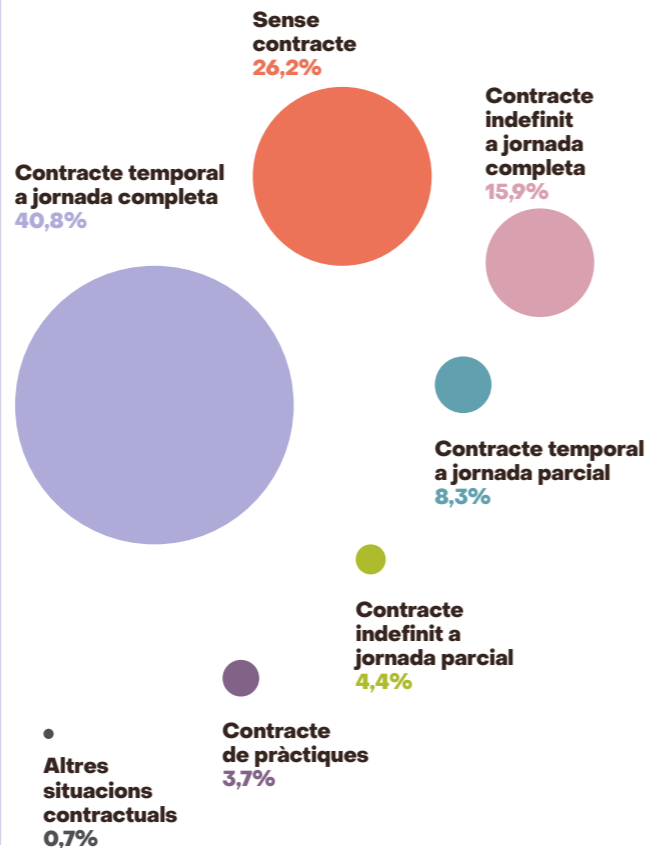
Situacions contractuals de la joventut que treballa

Un dels principals problemes estructurals que ha caracteritzat el mercat laboral català al llarg de les darreres dècades, ha estat la seva alta temporalitat i rotació, molt superior als estàndards europeus. Al llarg de la darrera dècada, la temporalitat oscil·lava al voltant del 50%. L'elevada temporalitat ha generat una sèrie d'efectes negatius que han estat identificats per la literatura acadèmica. La temporalitat, està lligada a la baixa productivitat i pèrdua d'eficiència econòmica i, tot en conjunt, s'associa a impactes negatius en la qualitat del treball: pitjors condicions, baixes expectatives laborals, sobre qualificació acadèmica, disminució dels salaris... Però no podem oblidar, que la temporalitat també està relacionada de manera directa amb l'emancipació tardana de les generacions de joves.

El mercat laboral al 2022 ha experimentat un augment de l'ocupació juvenil. El darrer trimestre de 2022 la taxa d'ocupació entre les persones de 16 a 29 anys se situava al 48,2%. Aquesta xifra representa un augment d'1,6 punts percentuals respecte al mateix trimestre de 2021, en que hi havia 40.800 joves ocupats menys.

La reforma laboral (Reial decret llei 32/2021) a Catalunya ha contribuït en el descens de la temporalitat juvenil. Tal i com es recull a l'informe "Situació laboral de la joventut" (4t trimestre) de l'Observatori Català de la Joventut, la taxa de temporalitat juvenil (36,1% entre la població ocupada assalariada) ha caigut 7 punts percentuals respecte al trimestre anterior (43,1%) i 10,5 punts respecte al quart trimestre de 2021 (46,6%).

→ Tipologia de contractes de la joventut atesa (2022). N=1797

Les dades recollides a través de la mostra de les Entitats FEPA de Catalunya, reflecteixen una contractació temporal del 49,1% de joventut repartida en les tipologies de "Jornada completa" (40,8%) i a "jornada parcial" (8,3%). En comparativa, aquestes dades són molt significatives respecte les dades de l'enquesta FEPA 2021, que reflectien una temporalitat del 80,3% de la joventut. Trobem per tant una disminució de 31,2 punts (%).

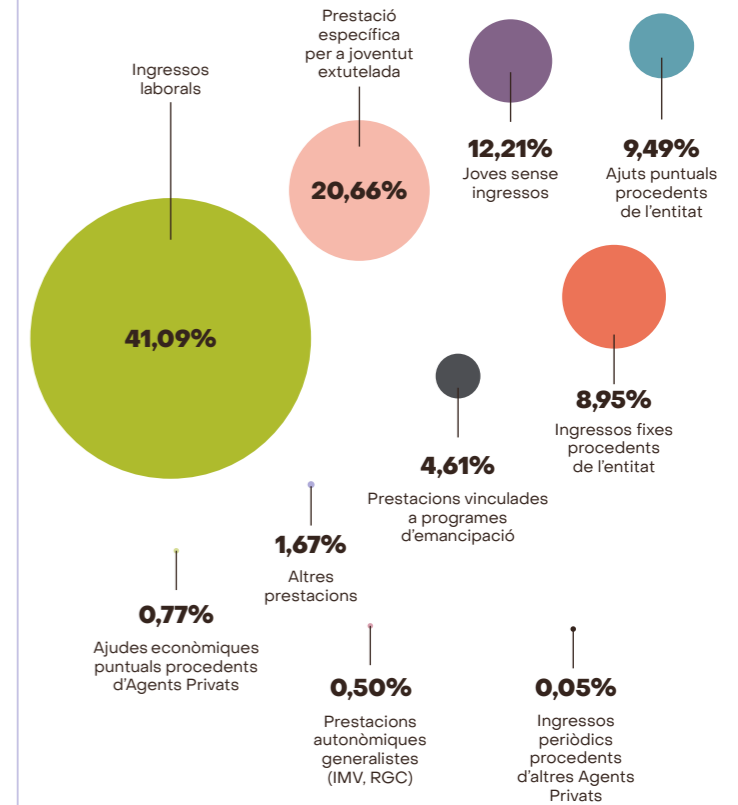
Els resultats de l'Enquesta FEPA mostren que en relació amb l'"Origen", la "joventut d'Origen Nacional" és la mostra que es mou en percentatges superiors en quant a temporalitat (68% i 43% respectivament).

En relació a la tipologia de "jornada completa", aquesta recull que un 56,7% del total de les persones joves amb contracte, ho fa a temps complet. Podem establir l'índex hipotètic a través del qual, relacionar aquesta dada amb el descens del jovent que estudia.

És significativa la xifra de joventut que treballa sense contracte (26,6%), que representa quasi 1 de cada 4 persones joves. Aquesta dada ens permet comprendre els contextos de vulnerabilitat als que fan front les persones joves ateses en programes d'emancipació.

Procedència dels ingressos

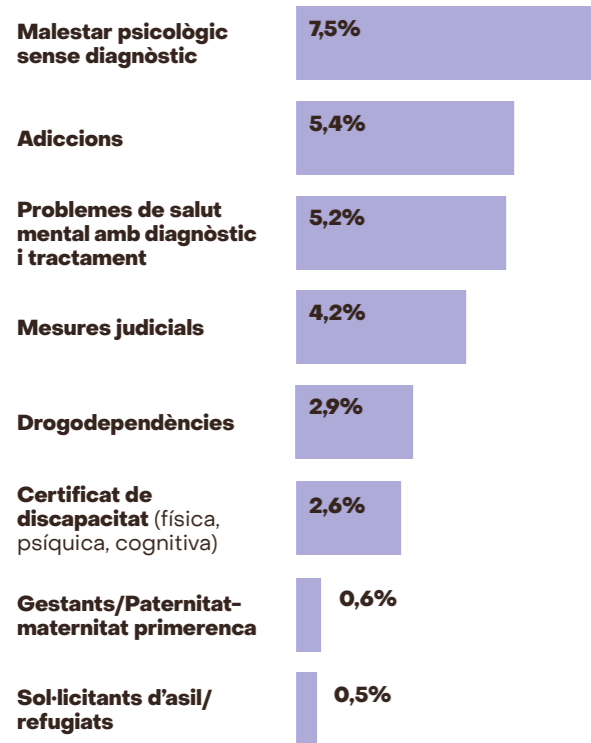
→ Tipologia dels ingressos i prestacions dels joves atesos (2022). N= 2212

Segons les dades recollides comprovem que, fruit d'aquest increment en la contractació, d'aquest conjunt de joventut que està en el mercat laboral, els "Ingressos laborals" representen la tipologia d'ingressos amb major percentatge (41,09%). Per sobre dels ajuts procedents de les entitats i agents privats, fins i tot per sobre dels ajuts d'Administracions Públiques. Entre aquestes, amb major freqüència trobem les ajudes específiques per a persones joves ex tutelades.

Altres característiques de “perfil”

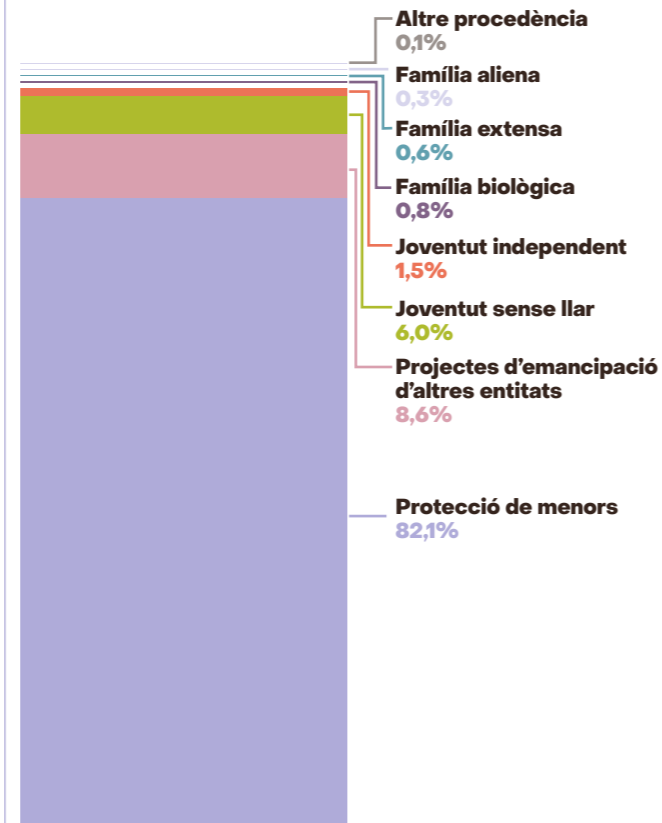
→ Altres característiques de les persones joves ateses (2022). Valors proporcionals per a N= 3348

En aquesta Edició de l'Enquesta FEPA 2022, es detecta un augment considerable tant en el nombre de joves que han passat per episodis de malestar psicològic, tant amb diagnòstic (5,2% del total) com sense diagnòstic (7,5% del total). En aquest sentit, 2022 encara recull les conseqüències patides per la pandèmia a causa de la Covid-19. Aquesta situació es reconeix també en 6è lloc entre els factors relacionats amb *situacions de vulnerabilitat* que viu el col·lectiu.

Procedència de la joventut

→ Altres característiques de les persones joves ateses (2022). Valors proporcionals per a N= 3348

Dels “Recursos de protecció de menors” procedeixen el 82,1% de les persones joves ateses per les entitats FEPA de Catalunya. En segon lloc, destacariem amb el 8,6% els “projectes d'emancipació d'altres entitats”, que donen una dimensió del valor de les derivacions entre entitats i organitzacions socials, que ofereixen programes i recursos externs.

Característiques de la joventut d'origen estranger

→ Total de Joventut d'“Origen Estranger”

2.896
(80,40%)

→ Joves beneficiàries de la “Reforma del reglament d'estrangeria” (2022)

1.832
(63,20%)

→ Nombre total de persones joves migrades en solitari ateses el 2022 per l'entitat

2.737 (94,50%)

Segons dades de l'Observatori de la Joventut (2022)⁶, durant tots aquests anys el perfil de població jove de nacionalitat estrangera a Catalunya està principalment encapçalat per joves de 25 a 29 anys. Segons les dades de l'any 2022, prop del 31% de la població a Catalunya té la nacionalitat estrangera en aquest quinquenni d'edat, mentre que en l'interval de 20 a 24 anys, se situarien en un percentatge del 21,4%. Pel que fa als joves de 15 a 19 anys, el percentatge només arriba al 13,3%.

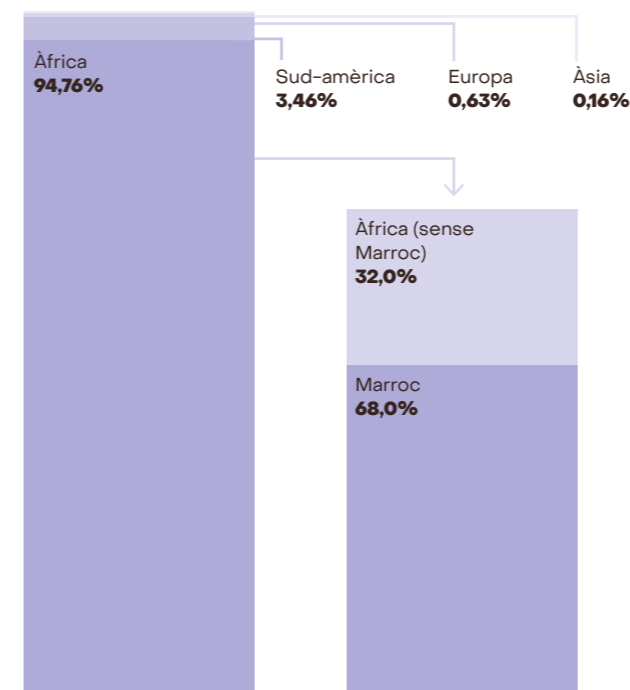
Perfil de la Joventut atesa d'Origen Estranger (2022). N= 2896

Gènere	16-17 anys	18-21 anys	22-25 anys	Total general
Noies	1,93%	5,15%	0,79%	7,87%
Nois	13,92%	70,13%	8,08%	92,13%
(%) Estranger	15,85%	75,28%	8,87%	100,00%

El conjunt més representatiu del total de la mostra, respon a “Nois” d'entre “18 i 21 anys”, amb un 70,13%. En conjunt, els “Nois” engloben el 92,13% de la joventut atesa migrada. Les “Noies” estan per tant, molt menys representades. Per intervals d'edat, es recull una mostra on predomina la joventut entre els 18-21 anys. La dada interessant és que existeix més joventut menor d'edat en comparació a la que té més de 21 anys (un 7,77% més).

⁶ “Informe anual de l'Estat de la Joventut”. Observatori Català de la Joventut. Departament de drets socials. 2022.

Procedència de les persones joves estrangeres ateses

Com s'aprecia a les dades recollides, el grup predominant és la joventut provinent del continent africà, amb un 94,76%, d'on es recullen 17 països de procedència. El Marroc representa el país majoritari amb un 64% del total de la mostra de “joventut d'origen estranger”, que té origen africà.

La situació documental de la joventut d'origen estranger

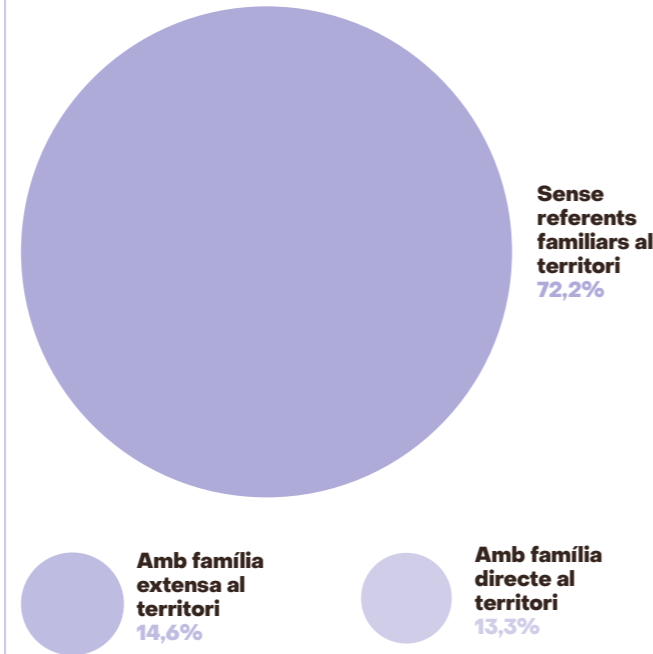
L'entrada en vigor de la Reforma del Reglament d'Estrangeria (finals de 2021) tenia com a objectiu principal, afavorir la contractació i la incorporació de la joventut en el mercat laboral. Si, en anys anteriors el “Permís de Residència no lucrativa temporal” era el permís més estès entre la majoria dels extutelats que complien 18 anys, ara podem comprovar un canvi de tendència. Abans de l'entrada en vigor de la reforma aquest indicador suposava dues de cada tres autoritzacions. Ara representa una situació documental amb una freqüència d'una de cada cinc persones joves. Aquesta situació es reverteix en favor dels “permisos de residència i treball”.

→ Situació documental de la Joventut atesa d'Origen Estranger (2022). N= 2503

	16-17 anys	18-21 anys	22-25 anys	Mitjana
Nacionalitat espanyola concedida	4,4%	1,3%	2,0%	1,7%
Nacionalitat espanyola en tràmit	7,5%	1,2%	-	1,9%
Residència circumstàncies excepcionals	0,3%	2,5%	-	2,1%
Residència de llarga durada	1,4%	1,8%	3,3%	1,8%
Permís de residència i treball	66,8%	60,9%	56,9%	61,3%
Permís de residència no lucrativa temporal	5,4%	28,7%	16,3%	25,2%
Situació no regularitzada	14,2%	3,7%	21,6%	6,1%

Referents al territori

→ Persones referents al territori de la Joventut atesa d'Origen Estranger (2022). N= 2503

El 72,2 % de les persones joves estrangeres no disposen de referents familiars al territori. La resta disposa principalment de família extensa (14,6%) o de família directa (13,3%).

Els "Nois" són el perfil de joventut migrant amb percentatges més alts de joventut sense referents familiars al territori (78%), en comparació amb les "noies" (19%). En aquest sentit podem apreciar un tipus de migració sense família receptora, sense comunitat d'acollida. Per contra, els percentatges dins de la categoria de "família directa al territori", estan representats per les "Noies d'origen estranger" (68%).

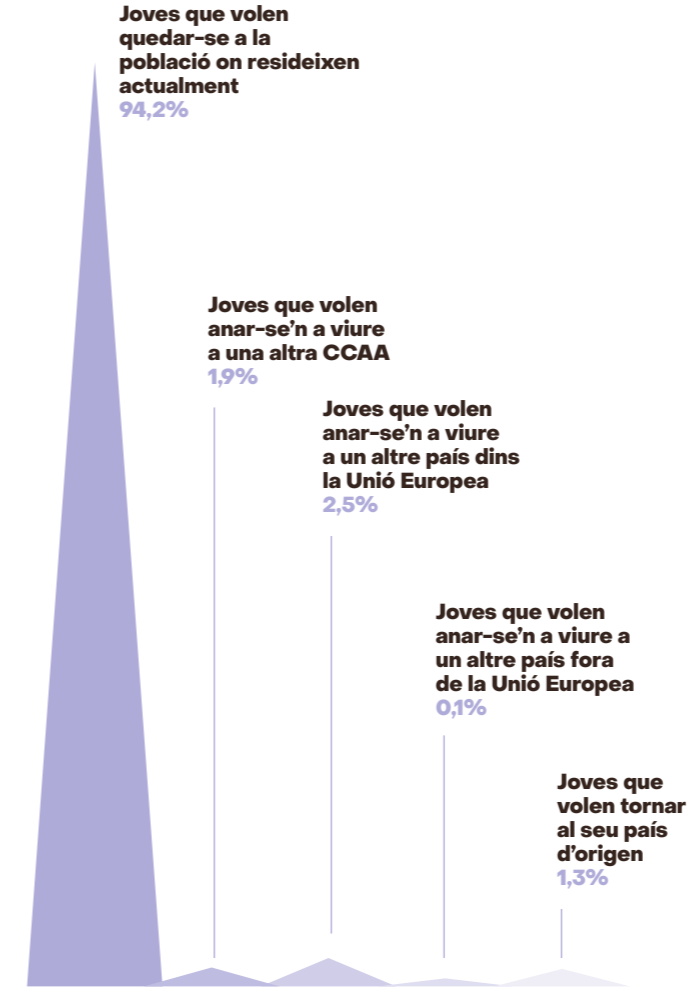
Respecte la situació documental, les dades recollides en l'Enquesta FEPA 2022, mostren com el valor més destacat, la disposició de "permís de residència i treball", que representa el 61,3% del total de situacions recollides. Aquesta dada és important ja que concep la immersió per part de la persona jove, en un projecte professional. Aquestes dades no tenen precedents en l'Enquesta FEPA i estan en sintonia amb els diferents canvis legislatius en matèria d'Estrangeria i Treball.

Segons dades del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions del Govern espanyol, (2n semestre del 2022) quatre de cada cinc joves extutelats tenia autorització de treball (Serveis de Premsa de la Moncloa, 2022).

→ Joventut atesa d'Origen Estranger amb denegació de la sol·licitud de renovació del permís de residència (2022):

153
(5,20%)

Projecte migratori en l'actualitat

Segons les nostres entitats federades, el nombre de joves que volen romandre en la població en la qual resideixen a Catalunya és del 94,2%.

Vulnerabilitat

Amb la intenció de sondejar la situació social de la joventut, aquesta edició de l'enquesta FEPA 2022 compta amb la inclusió de la dimensió de Vulnerabilitat. Al formulari de l'enquesta s'ha preguntat per 15 factors que intervenen en la comprensió d'aquest fenomen, sobre el conjunt dels programes més enllà de l'emancipació, i sobre el total de la joventut que atenen. Aquests factors són:

- 1) Precarietat laboral, situació d'atur.
- 2) Recursos mínims vitals (àmbit familiar, personal...) per sota de la mitjana, economia informal.
- 3) Precarietat residencial (infrahabitatge, exclusió residencial, reagrupació, desnonament...).
- 4) Situació documental (irregularitat administrativa).
- 5) Discriminació (origen, ètnia, religió, ideologia, orientació sexual, gènere).
- 6) Problemes de salut mental.
- 7) Situació de carrer.
- 8) Addiccions.
- 9) Integració en la comunitat.
- 10) Pertinença a una minoria ètnica.
- 11) Discapacitat.
- 12) Víctima de violència de gènere, tracta...
- 13) Dependència personal o de familiars.
- 14) Aturada de llarga durada.
- 15) Impagament de la renda.

D'aquesta manera, es dibuixa un estat de la qüestió on extraiem els principals factors de vulnerabilitat amb un caràcter general. Aquest factors ens ajuden a comprendre les dimensions de la realitat social de les persones joves, en una escala on la precarietat laboral, la manca de recursos econòmics i la precarietat residencial, emergeixen com els tres principals àmbits que requereixen mesures d'acció. Coincidim amb el conjunt d'entitats federades, que la joventut sense referents familiars, menors no acompanyats i en definitiva, joves que han passat pel sistema de protecció, en si mateix aquests ja són factors directes involucrats en la comprensió dels fenòmens lligats a la vulnerabilitat.

En l'apartat "una mirada al col·lectiu", hem aprofundit en el complex bagatge vital de la joventut, del qual no podem ometre l'estigma social al qual han de fer front. Es per això, que el mèrit d'aquests joves no recau només en extreure el poder per portar a terme el seu projecte d'emancipació sense referents, sinó de fer-ho, en algunes ocasions, amb l'oposició d'una comunitat en un entorn advers.

En aquest sentit, les dimensions que recollim tenen relació amb factors estructurals, i per tant, requereixen d'una mirada multidimensional. Ens referim a factors que afecten al conjunt global de la societat, joves i no joves, joventut acompanyada i no acompanyada.

Per freqüència d'implicació es recullen els següents factors:

→ Recull dels set principals àmbits de vulnerabilitat de la joventut atesa a les entitats Federades de Catalunya (2022)

15,09%

Precarietat laboral, atur...

14,15%

Recursos mínims vitals
(àmbit familiar, personal...) ingressos per sota de la mitjana, economia informal

12,26%

Precarietat residencial
(infrahabitatge, exclusió residencial, reagrupació, desnonament...)

12,26%

Situació documental
(irregularitat administrativa)

10,38%

Discriminació
(origen, ètnia, religió, ideologia, orientació sexual, gènere...)

8,49%

Problemes de salut mental

6,60%

Situacions de carrer, sensellarisme

● **Total = 79,25%**

Programes en l'àmbit de l'emancipació

Els programes de suport tenen com a principal objectiu, acompanyar la persona jove a través del seu itinerari d'emancipació per assolir una vida independent i autònoma. En aquest sentit, una persona jove, al llarg del seu procés, pot transitar per més d'un programa en un mateix període de temps, tenint en compte les circumstàncies vitals i necessitats personals.

En aquesta nova edició, s'ha volgut reforçar la recollida de dades amb especial atenció en les particularitats d'aquest àmbit, fent èmfasi en els indicadors de projecte. D'aquesta manera, i reestructurant les dimensions, eliminant l'Àmbit de suport Personal, hem atès a la realitat de la intervenció, diferenciant els suports de les accions programades sota el paraigües d'un projecte.

D'aquesta manera, els "programes d'emancipació i pre-emancipació", queden emmarcats en els següents àmbits:

Programes d'Habitatge p. 30

L'objectiu principal és oferir un suport residencial per un període de temps definit pel tipus de programa, projecte i habitatge, mentre la persona jove desenvolupa el seu itinerari d'emancipació. El jovent també rep assessorament i acompanyament en la recerca d'habitatge. Existeixen diferents formats residencials depenent del programa.

Programes de Formació Ocupacional p. 34

Els objectius d'aquests programes s'orienten a proporcionar competències professionals i curriculars per millorar i potenciar capacitats competencials de la joventut, la qual cosa els proporcionarà un avantatge a l'hora d'accedir al mercat laboral. Contribueix a desenvolupar les carreres professionals individuals, en programes orientats a l'autoconeixement de les fortaleces de l'individu.

Programes d'Inserció Laboral p. 36

Es tracta d'un suport estretament vinculat al procés formatiu on es treballa l'accés al mercat laboral. S'intenta que sigui a través de la formació i la realització de pràctiques laborals des d'on s'aconsegueixi accés al treball. Es realitza també un acompanyament i assessorament en la recerca de feina i es treballen els hàbits laborals per mantenir els llocs de treball aconseguits.

Programes de Suport Socioeducatiu p. 38

Aquests programes es filtren per totes les dimensions implicades en els itineraris d'emancipació de les persones joves. Els objectius d'aquests programes són, en un marc de seguiment individualitzat, proporcionar habilitats, coneixements i competències bàsiques necessàries en el marc de la vida en comunitat, en les pròpies fites de cara al desenvolupament independent.

Nota metodològica

Amb relació a les dades de les sèries temporals, que ens permeten tenir una dimensió longitudinal sobre l'evolució dels joves en programes, les dades de 2022 reflecteixen valors relatius a atenció directa, joventut en programes propis. Entre 2015 i 2021 es compten amb valors conjunts, de joventut derivada a altres entitats, i joventut atesa en els propis programes. D'altra banda, es concep que una mateixa persona pot participar en més d'un programa.

Programes de Suport Jurídic p. 40

Aquest suport inclou orientació i assessorament sobre temes administratius de caràcter legal, acompanyament a la tramitació de documents d'estrangeria, mediació, etcètera.

Programes de Suport Econòmic p. 42

Es basen en la generació d'una cartera de recursos de mitjans econòmics, majoritàriament transitoris, que possibilitin a les persones joves poder continuar amb el procés d'emancipació encaminat a la independència econòmica. El format territorial pot variar, però es tracta de prestacions vinculades a la seva condició d'extutela, beques d'estudi, beques-salari vinculades a activitats formatives etc.

Programes de Suport Psicològic p. 44

Recull els programes que ofereixen atenció psicològica terapèutica. Comprèn dues tipologies en base al tipus de teràpia: individual o grupal.

Programes de Mentoria Social p. 46

Recursos o programes que utilitzen la metodologia de la mentoria com a línia d'intervenció. Aquests programes sovint estan basats en la mobilització d'un gran capital humà sota la forma de voluntariat. Són programes estratègics de cara a potenciar la integració i el desenvolupament de l'individu en la comunitat.

Indicadors de programa

→ Nombre total de Joventut en "Programes d'Emancipació"

7.329⁷

→ Nombre total de Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions

3.161

Habitatge
54,51%

Nº de programes
163
Nº de derivacions
1

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
2.257

Formació Ocupacional
1,88%

Nº de programes
11
Nº de derivacions
980

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
78

Inserció Laboral
16,17%

Nº de programes
12
Nº de derivacions
502

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
671

Socioeducatiu
10,92%

Nº de programes
22
Nº de derivacions
185

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
453

Suport Jurídic
2,72%

Nº de programes
7
Nº de derivacions
1.196

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
124

Suport Econòmic
0,05%

Nº de programes
5
Nº de derivacions
92

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
20

Suport Psicològic
9,64%

Nº de programes
7
Nº de derivacions
171

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
394

Mentoria Social
4,12%

Nº de programes
6
Nº de derivacions
34

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
171

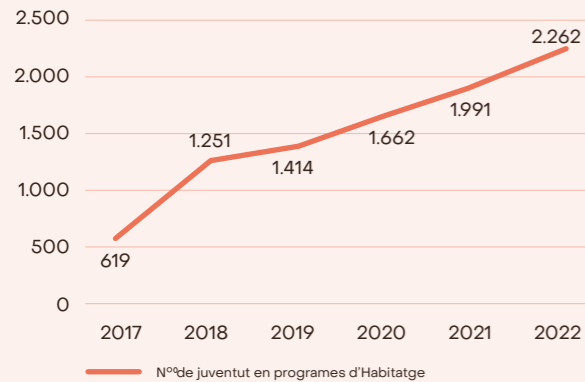
Total nº de programes
233

Nombre de joves atesos per Indicadors de Programa
4.168

Total nº derivacions
3.161 (100%)

⁷ Els valors absoluts relatius a joventut atesa, reflecteixen 7.329 persones joves ateses en programes d'emancipació.

Programes d'Habitatge

Total de "Programes d'Habitatge"	163
Nombre de Persones Joves ateses	2.257
	Nois 85,56%
	Noies 12,48%
	No Binari 1,96%
Nº de places	1.329
Juventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	1
Nº de professionals contractats	494

En el seu conjunt, les entitats disposaven en 2022 de 163 recursos d'habitatge (entre les diverses tipologies). En total, han pogut oferir 1.329 places convingudes d'una total de 2.262 persones joves ateses.

Els recursos de suport a l'habitatge majoritaris i estesos, són els "pisos d'emancipació per a joves d'entre 18 i 21 anys", que suposen el 49,69% dels recursos d'habitatge. El temps d'estada més habitual fluctua entre "6 mesos i menys d'1 any" (28%) seguit de l'interval: "entre 1 any i menys de 2 anys" (26,93%). Pel que fa a la "titularitat del recurs", predomina el "lloguer" com a forma de contractació (66,25%).

Tipologia de recursos d'habitatge 2022

→ Els recursos de suport a l'habitatge per a joves són, de forma general de 5 tipus:

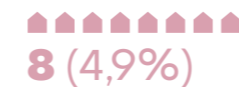
Pis per a joves de 16 a 18 anys

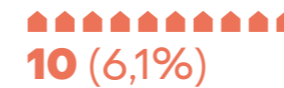
Pis per a joves de 18 a 21 anys

Pis per a joves major de 21 anys

Programa específic joves sense llar

Recurs residencial amb treball de 16 a 21

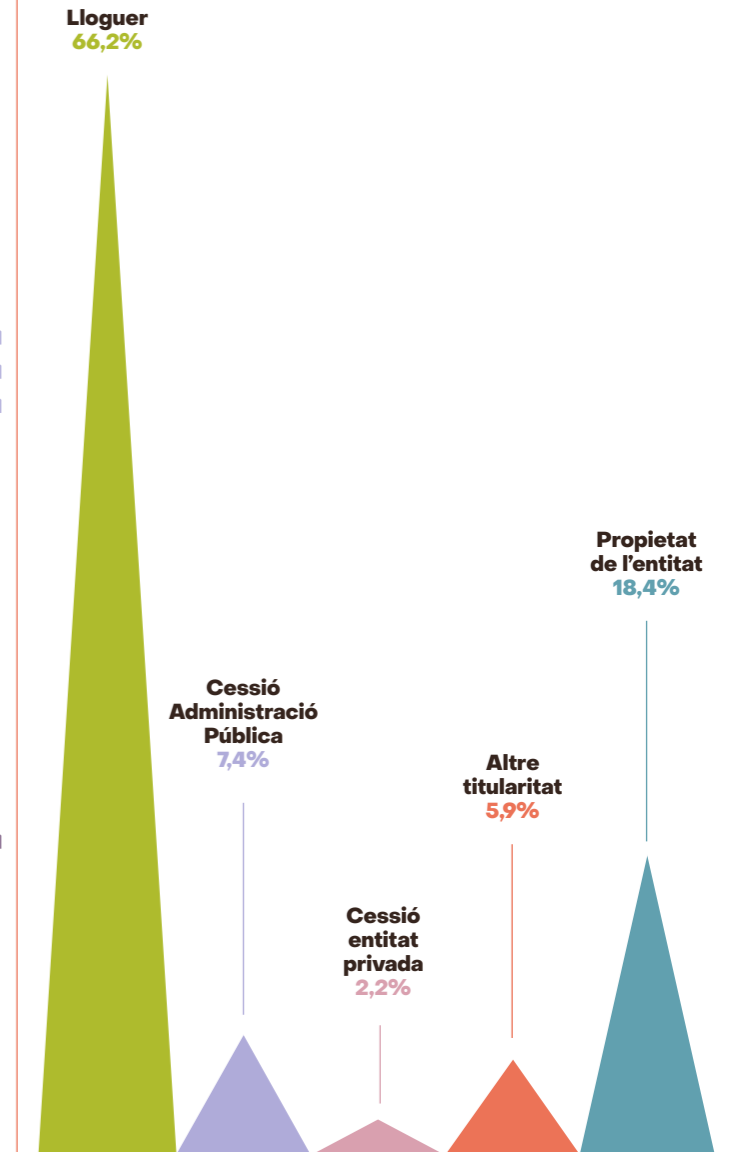

Altres tipologies

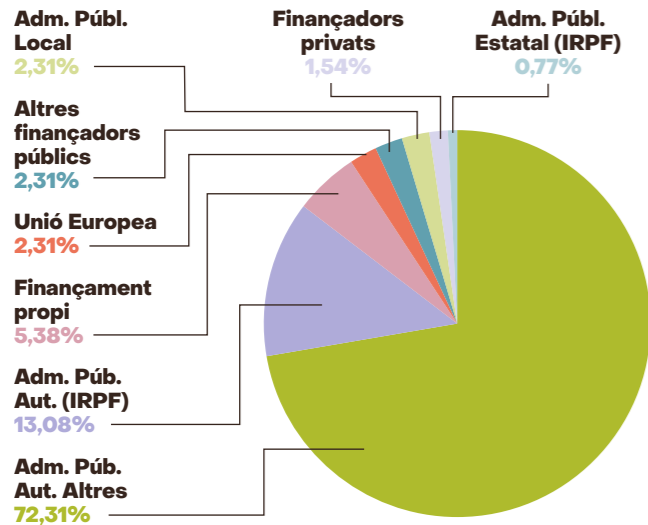

Total general: 163 (100%)

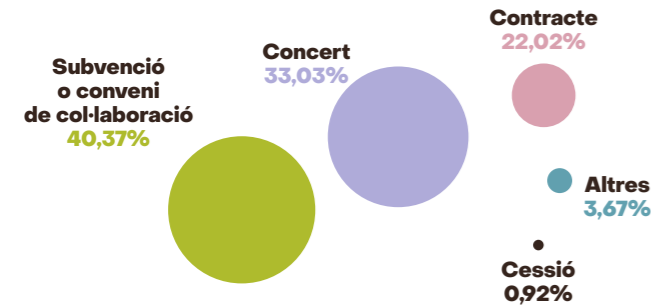
Titularitat del recurs d'habitatge 2022 (%)

→ Distribució de les "Fonts de finançament" (2022). Dades (%) sense valors perduts.

→ Instrument de Finançament Utilitzat: amb un **40,9%** de les dades obtingudes, la "Subvenció o Conveni de col·laboració" és l'instrument predominant.

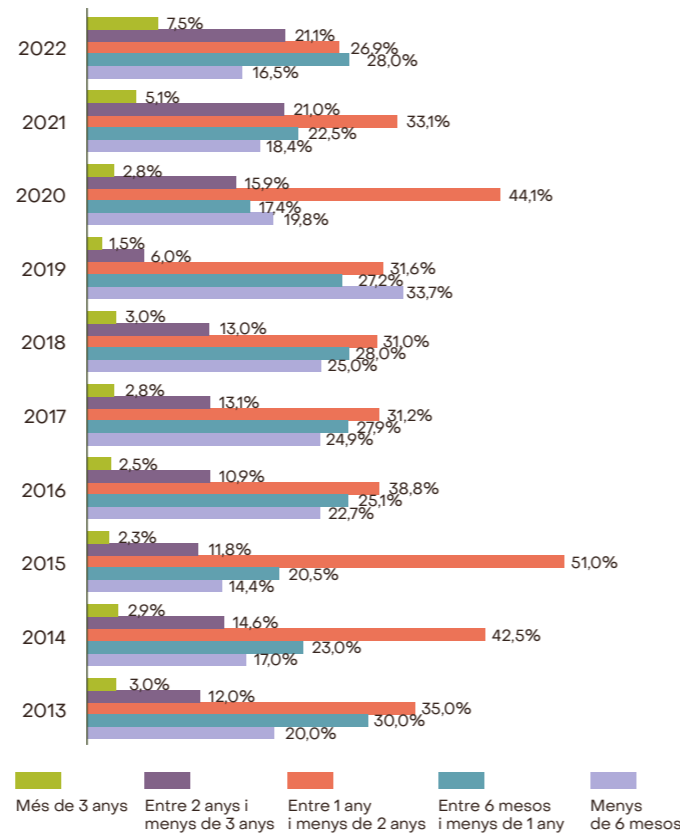
Indicadors de programa

→ Nombre de Joves que han sortit del Recurs d'habitatge amb treball:

643

Temps de permanència en el recurs d'habitatge 2013-2022 (%)

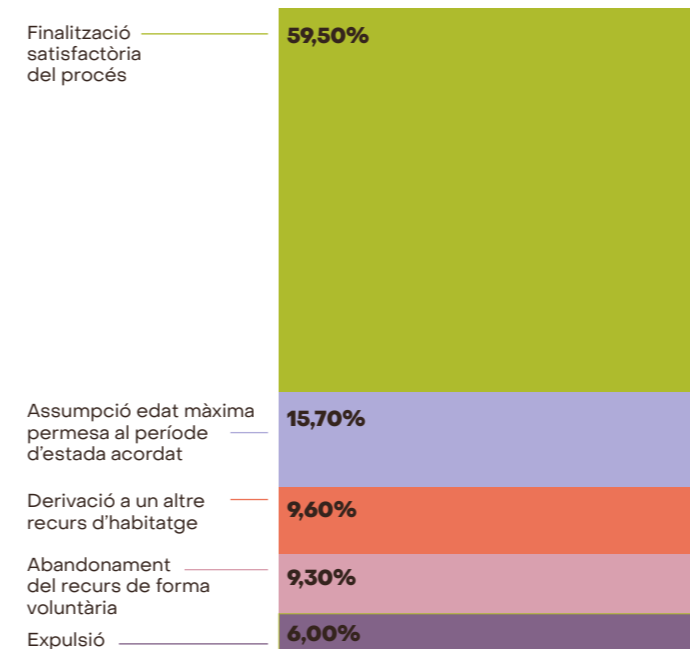
→ Representació Gràfica de la sèrie temporal "Temps de permanència". Anàlisi longitudinal (2013-2022).

Els resultats de 2022 mostren un canvi de tendència respecte al temps de permanència en els recursos d'habitatge. L'interval "entre 1 any i menys de 2" i "menys de 6 mesos" són els intervals que a nivell longitudinal, descriuen una tendència de variació, amb una situació actual de descens, precedida d'un període d'augment. Aquest descens es correspon amb un augment de l'interval "entre 6 mesos i menys d'1 any" (28%)

i una consolidació dels percentatges sobre l'interval "entre 2 anys i menys de 3". Les casuístiques són diverses i no podem oblidar que l'augment de la contractació i en conseqüència, la disposició de recursos econòmics propis, són una de les claus que podrien estar implicades com a part del fenomen de l'emancipació. Comptem amb aproximadament 643 joves que han sortit del recurs amb una ocupació. Però no podem saber amb precisió si aquest fet és condició suficient per emprendre un projecte de vida independent.

Motius de sortida del recurs d'habitatge el 2022. (%)

Situació posterior a la sortida del recurs d'habitatge 2022

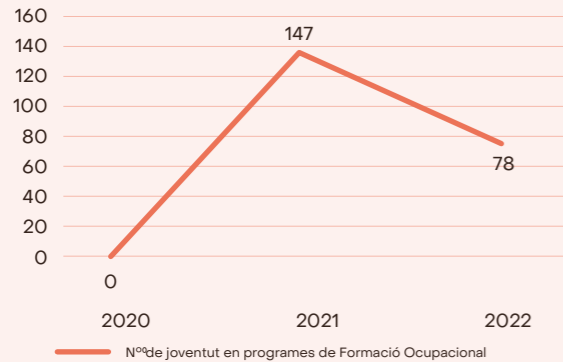
→ Taula de distribució "situació posterior a la sortida del recurs" per "Gènere". N=913

	Total (100%)	Noies	Nois
Han anat a viure soles	1,6%	0,0%	1,8%
Compartir pis amb persones desconegudes	12,5%	23,0%	11,7%
Conviure amb amics o coneguts	54,8%	24,6%	56,9%
Viure amb la seva parella	1,8%	13,1%	0,9%
Viure amb la seva família	5,5%	23,0%	4,2%
Retorn al país d'origen	0,5%	1,6%	0,5%
Derivació a un altre recurs d'habitatge	15,9%	11,5%	16,2%
Sense possibilitat d'accés a un habitatge	5,0%	1,6%	5,3%
En habitatge ocupat	2,4%	1,6%	2,5%

Les variables que es relacionen en aquest apartat responen a dos àmbits. Un és l'econòmic, derivat de l'augment del preu de l'habitatge. En segon lloc, el comunitari. La joventut prefereix generar llaços comunitaris amb el grup d'iguals. D'altra banda, es mantenen diferències significatives per "gènere".

La situació posterior a la sortida del programa de suport a l'habitatge segueix estant relacionada amb factors de "Gènere". "Compartir pis amb amics-amigues i/o coneguts", és per als "nois" la principal opció, molt per sobre de "compartir pis amb persones desconegudes". El valor recollit per a les "noies" reflecteixen percentatges molt semblants entre aquestes dues opcions (23% i 24,6% respectivament). En aquets sentit, les "noies" destaquen també per ser amb diferència el col·lectiu amb percentatges més alts respecte a la situació "viure amb la seva família" o "amb la seva parella".

Programes de Formació Ocupacional

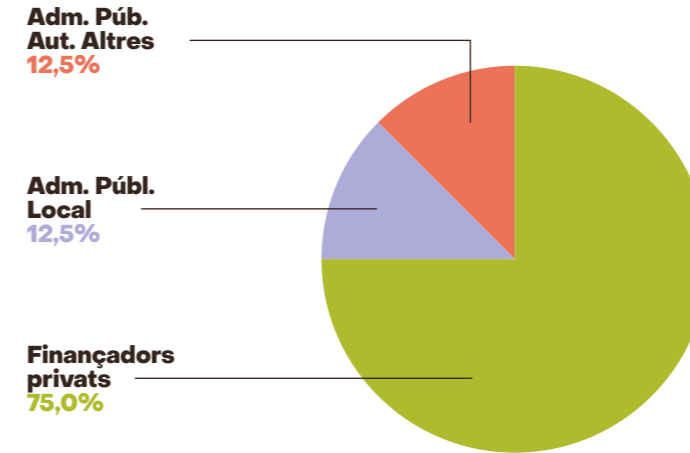
Total de Programes de "Formació Ocupacional"	11
Nombre de Persones Joves ateses	78
Nois	74,20%
Noies	22,05%
No Binari	3,74%
Derivacions	980 (31%)
Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	12
Tipologia dels Recursos de Formació Ocupacional	11
<small>La tipologia Modal és Hostaleria i restauració</small>	

És significatiu que en termes globals, augmenta el nombre de joventut en programes (1.058), encara que la Formació Ocupacional és l'àmbit, juntament amb el Suport Jurídic, on es produeixen més derivacions (32% del total de les derivacions). En aquest sentit, el 7,3% de la joventut en programes formatius ho fa en projectes propis.

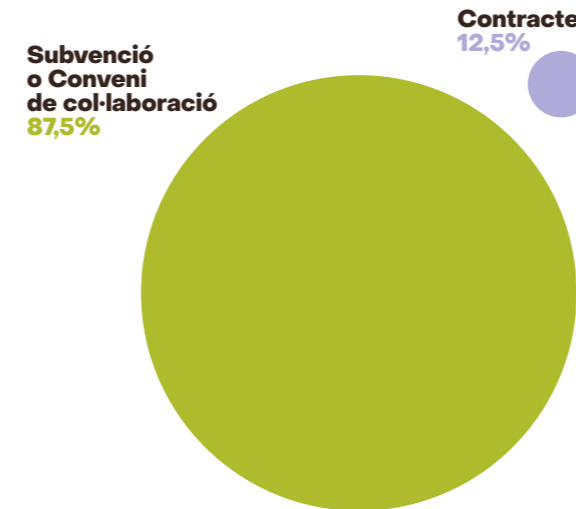
En relació a dades de 2021, en aquesta edició es recullen les següents categories formatives, amb un enfoc centrat en el pla ocupacional: Administració, Comerç, Cuina, Electrònica, ESO, Jardineria, Logística, Multi-professional, Mosso de magatzem i Hostaleria, sent aquestes dues formacions ultimes les que recullen més freqüència (2).

Els resultats obtinguts en la "Tipologia dels recursos de Formació" estan en sintonia amb el fet que el **2022 va augmentar l'ocupació en Hostaleria (266.700, 18,5%) segons les dades d'Espanya a l'Enquesta de Població Activa (INE)**. Tot i que les dades mostren una gran mobilitat entre sectors una vegada la joventut aconsegueix incorporar-se al mercat laboral, són les activitats d'hostaleria, comerç, manufactures i construcció on més es reflecteix el creixement de l'ocupació del col·lectiu.

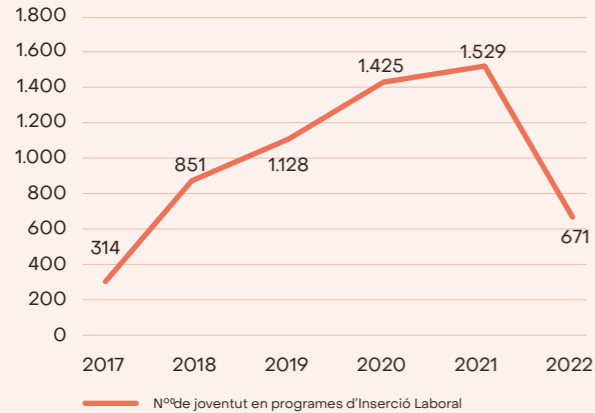
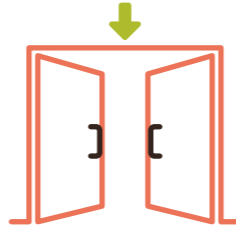
→ Representació Gràfica de la distribució de les "Fonts de finançament" (%). 2022. Dades sense valors perduts.

→ Instrument de finançament utilitzat:

Programes d'Inserció Laboral

Total de "Programes d'Inserció Laboral"	12
Nombre de Persones Joves ateses	671
Nois	76,54%
Noies	23,46%
No Binari	0,00%
Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	502 (15,9%)
Nº professionals contractats	22

Aquests programes tenen com a principal objectiu promoure la inserció laboral per a les persones joves desocupades que necessiten suport, assessorament, tutoria i/o seguiment.

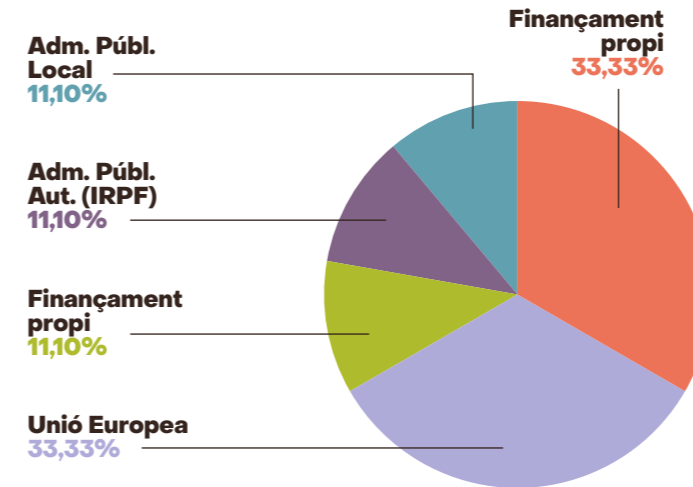
Com hem recollit a les dades de situació laboral del col·lectiu, la reforma en matèria d'estrangeria ha propiciat la incorporació al mercat laboral i al règim contributiu de la Seguretat Social a aquelles persones joves del col·lectiu que ens ocupa. En suma, al 2022 es recullen les xifres més elevades d'ocupació juvenil (16-29 anys) a Catalunya, que es situen en 48,2% (4t Trimestre de 2022) sobre el conjunt de joventut, i en el 16,4% sobre el total de l'ocupació. Com a fet a destacar, la taxa d'ocupació s'eleva en el jovent de 16 a 24 anys en 3,5 punts.

És per aquets motiu que una de les hipòtesis implicades darrere de la disminució del 23% de joventut en Programes d'Inserció respecte al 2021, és el fet de comptar el 2022 amb un major percentatge de joventut que treballa (39,5%). Aquesta dada es significativa per comprendre les 1173 persones joves inscrites a programes d'inserció, segons les dades proporcionades per les entitats.

Tipologia dels Recursos d'Inserció Laboral

La tipologia amb més freqüència ha sigut "Acompanyament a la inserció" amb un 91% dels programes. Aquests programes tenen com a objectiu promoure la inserció laboral per a les persones joves desocupades que necessitin suport, assessorament, tutoria i/o seguiment. En segon terme es recullen els programes "d'orientació laboral".

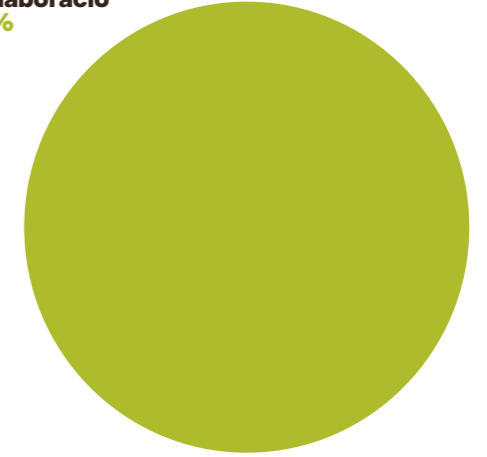
→ Distribució de les "Fonts de finançament" (2022). Dades (%) sense valors perduts..

Una de les dades més significatives en quant al "Tipus de finançament" és que el pes del finançament es reparteix per igual, entre els "fons propis de les entitats" i els "fons europeus" (Next Generation). En aquest sentit, els programes d'Inserció Laboral representen una de les línies d'acció de programa on les entitats tindrien més autonomia pel disseny de projectes.

→ Instrument de Finançament

Subvenció o Conveni de col·laboració
100,0%

Indicadors de programa

→ Nº Joves que han realitzat pràctiques professionals

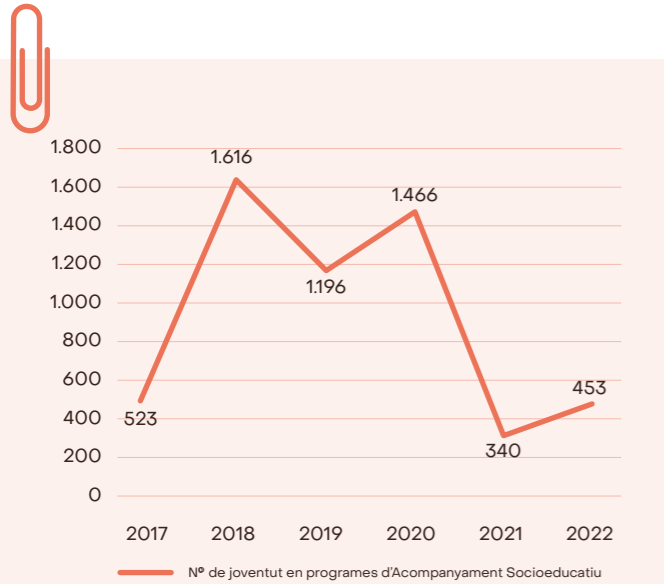
277

→ Nº Joves que han aconseguit un contracte de treball

248

Programes de Suport Socioeducatiu

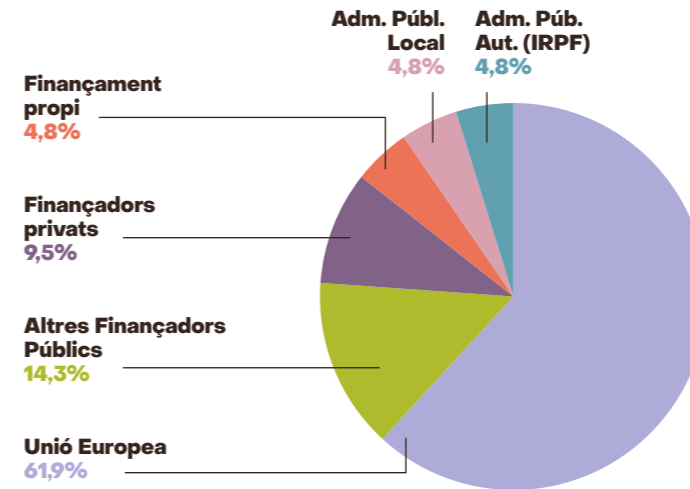

Total de "Programes Socioeducatius"	22
Dels programes socioeducatius, 9 responen a IMEX, en relació als projectes innovadors en la línia de 'Referent d'Emancipació'	
Nombre de Persones Joves ateses	453
Nois	79,80%
Noies	19,95%
No Binari	0,25%
Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	185 (5,9%)
Nombre de Professionals contractats	27
Tipologia d'acompanyament	Grup individual 18 programes Acompanyament individual 4 programes

El 2022, la Federació va posar en marxa el projecte d'innovació social IMEX, projecte en el qual participen 19 entitats federades de Catalunya (36 en el conjunt de l'estat), i que es duu a terme en col·laboració amb la Universitat de Lleida (UdL), la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) i la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Un dels objectius d'aquest projecte, és experimentar i avaluar la figura del referent d'emancipació, un nou rol professional dirigit a l'acompanyament integral, flexible i atent, de les persones joves en el seu itinerari d'emancipació. Amb aquesta figura, es vol comprovar la potencialitat d'un acompanyament personalitzat, que connecti a les persones joves amb els recursos i l'entorn comunitari, en funció de les necessitats i el seu projecte vital.

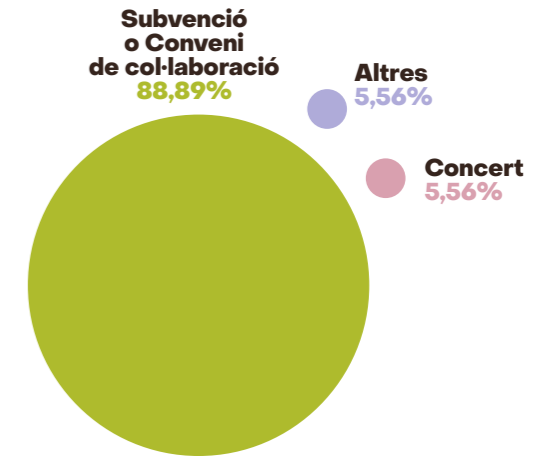
El 2022, les entitats participants van dissenyar i prototipar accions innovadores en habitatge, inserció laboral i enfortiment de l'individu. Amb aquest treball és vol consolidar el *futur Model d'atenció de la joventut de referència estatal*, orientat cap a la millora de l'acompanyament del jovent en el trànsit cap a la vida adulta. Aquest model en construcció té com a base la **desinstitucionalització** de les persones joves, fonament teòric i pràctic que es recolza en l'**atenció centrada en la persona i la vida en comunitat**.

→ Distribució de les fonts de finançament (2022). Dades (%) sense valors perduts.

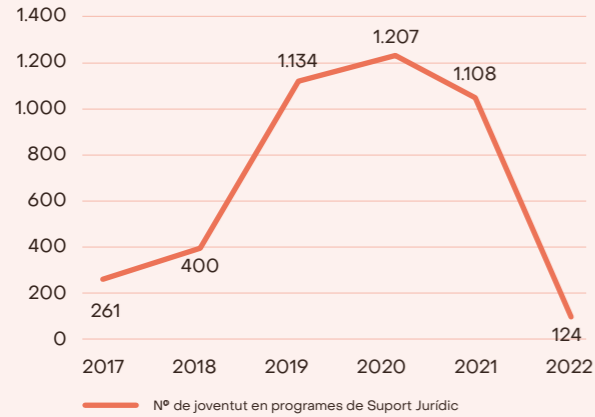

Els programes "Socioeducatius", són els que recullen major percentatge de "finançament europeu". La raó d'aquestes dades la trobem en que IMEX, el projecte d'innovació que lidera FEPA amb les entitats adherides, és un projecte finançat pels Fons Next Generation, fons de la Unió Europea en el marc de les ajudes del "Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia".

→ Instrument de Finançament

Programes de Suport Jurídic

Total de "Programes de Suport Jurídic"	7
Nombre de Persones Joves ateses	124
Nois	94,64%
Noies	5,36%
No Binari	0,00%
Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	1.196 (37,8%)
Nombre de Professionals contractats	8

Durant 2022 hi ha hagut un augment de 212 nous usuaris dels serveis jurídics, augment que recull un total de 1.320 persones joves ateses. Destacar que els programes de suport jurídic ocupen el primer lloc en quant a nombre de derivacions, amb un total de 1.196 joves que han sigut atesos en programes d'assessoria jurídica d'altres organitzacions, això representa el 37,8% de derivacions que es fan a altres programes. Aquestes xifres contrasten amb el número de programes recollits (7 programes), on han participat 124 joves.

Dins del conjunt de joventut derivada a altres programes, destaquem una part significativa de joventut atesa des del servei de suport jurídic de la Federació. Segons les dades internes recollides, al voltant de 300 joves han sigut atesos en el servei d'assessorament jurídic de FEPA.

Tipologia de l'acompanyament Jurídic

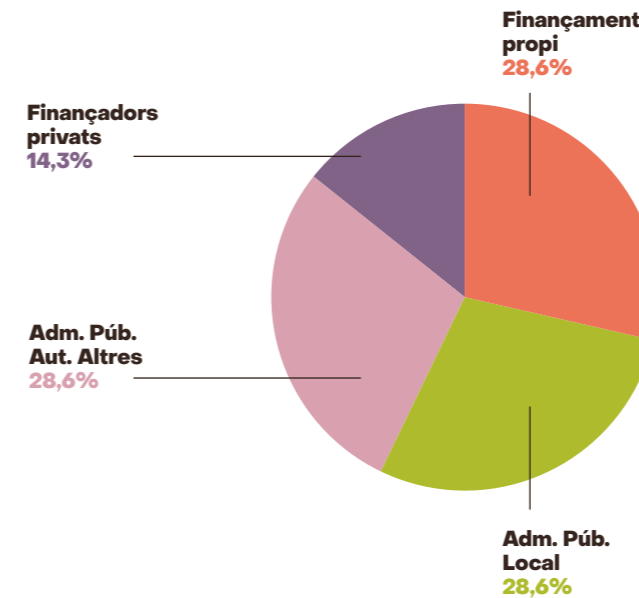
→ Posició

Nº1 Orientació i assessorament en matèria d'estrangeria

Nº2 Orientació i assessorament en matèria administrativa

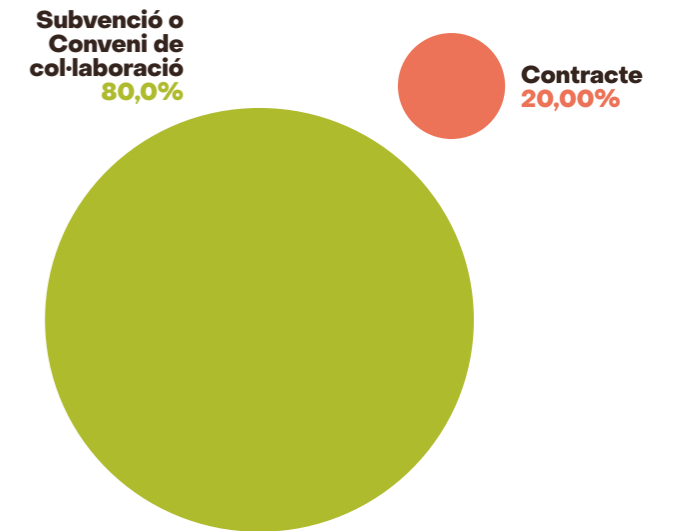
El tipus d'acompanyament jurídic més sol·licitat per part de la joventut és "l'Orientació en matèria d'estrangeria".

→ Representació Gràfica de la distribució de les "Fonts de finançament" (2022). Dades (%) sense valors perduts.

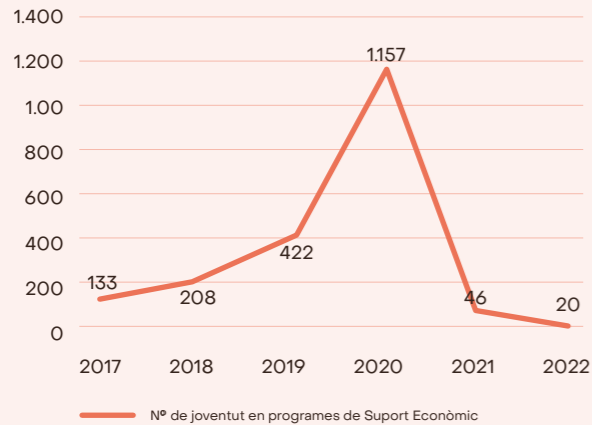

Es recull un finançament repartit en més d'un finançador. Aquest tipus de programes destaquen per una àmplia diversitat de fonts de finançament, on les Administracions Locals representen un gran actor, en comparació amb el paper minoritari que tenen a altres àmbits. Tot i que el finançament es distribueix d'una manera bastant proporcional, hem de remarcar el paper del finançament autonòmic en el programa de suport jurídic de FEPA, que es finança a través d'IRPF, que de manera indirecta contribueix als objectius dels programes d'aquest àmbit.

→ Instrument de Finançament Utilitzat:

Programes de Suport Econòmic

Total de "Programes de Suport Econòmic"	5
Nombre de Persones Joves ateses Segons Indicadors de Projecte	20
Nois	90,24%
Noies	9,76%
No Binari	0,00%
Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	92 (2,9%)
Nombre de Professionals contractats	1

A Catalunya les persones joves extutelades tenen dret a percebre una prestació econòmica, sempre i quan segueixin un pla de treball. Aquesta prestació s'ha gestionat històricament des de l'administració tot i que, recentment, s'ha delegat l'acompanyament a les entitats del tercer sector. L'enquesta d'enguany encara no recull aquesta delegació i, per aquest motiu, el nombre d'atencions és significativament baix. A nivell d'ingressos econòmics cal destacar que el 41,09% provenen d'ingressos laborals. En segon lloc, les prestacions públiques amb un 20,66%. Així doncs, les "Prestacions o ajudes" de les entitats del tercer sector representen el 18,44% del total dels ajuts, tot i que la gran majoria d'aquests suports no estan constituïts com a programes. A nivell d'ingressos, també cal destacar alguns programes promoguts per entitats privades que faciliten ajudes econòmiques a persones joves que realitzen, especialment, itineraris formatius.

Tipologia dels programes

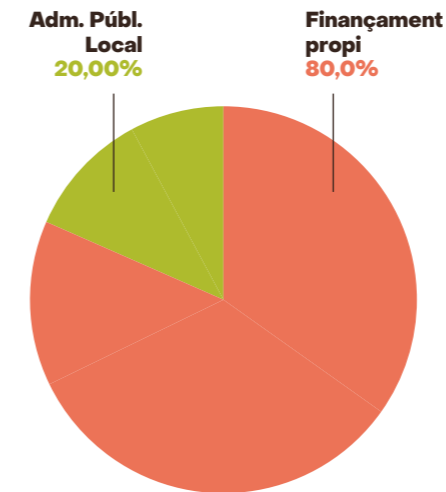
→ **Acompanyament en la gestió i administració de recursos econòmics** (sense dotació econòmica)

→ **Gestió d'un programa de suport econòmic amb retribució econòmica**

66,6% **33,4%**

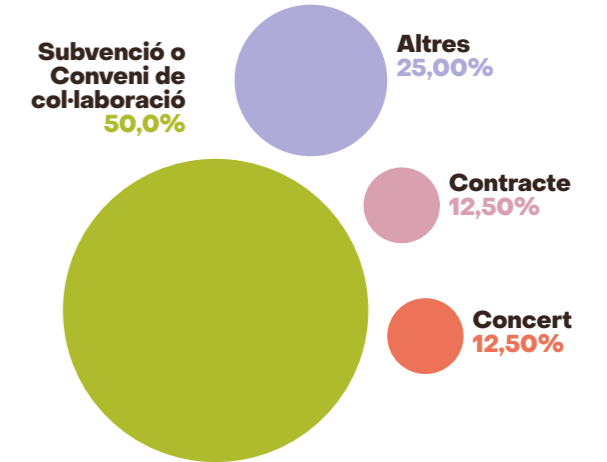
→ Representació Gràfica de la distribució de les "Fonts de finançament" (%). 2022. Sense valors perduts.

"Principal Font de finançament" (2022). Dades (%) sense valors perduts.

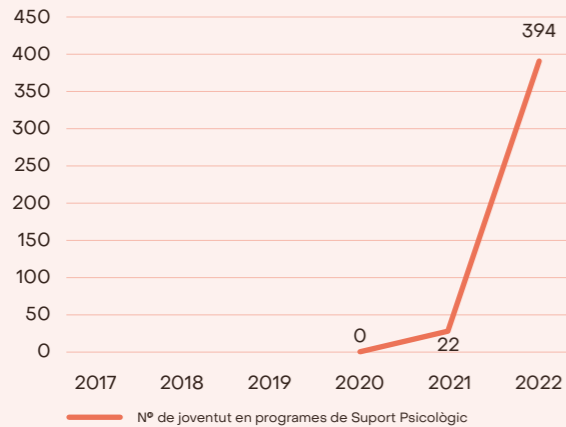

Els programes de "Suport Econòmic" es financen majoritàriament a través de fons pròpies de les Entitats (80%). Aquest programes són majoritàriament d'acompanyament a l'adquisició d'una cultura financera, i estan orientats a que les persones joves adquireixin competències en l'administració dels seus propis recursos econòmics. En aquest sentit, no es reconeixen programes externs d'altres organitzacions privades que cofinancen les ajudes econòmiques, ja sigui en forma de beques, préstecs etc.

→ Instrument de Finançament Utilitzat:

Programes de Suport Psicològic

Total de "Programes de suport psicològic"	7
Nombre de Persones Joves ateses	394
Nois	59,07%
Noies	40,78%
No Binari	0,15%
Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	171 (5,4%)
Nombre de Professionals contractats	2

L'atenció psicològica i emocional va cobrar rellevància a Catalunya a efectes de la pandèmia, en un context d'emergència on es van fer evidents els dèficits de mitjans i de recursos per fer front la salut dels col·lectius afectats pel tancament i l'aïllament social. Des de d'una mirada centrada en els drets de la infància i adolescència, va emergir la necessitat de treballar en mesures que potenciessin una disciplina específica de psiquiatria, alineada amb l'estratègia europea, que abordi de manera concreta l'univers de la infància i adolescència.

Sense cap dubte, aquesta reivindicació cobra més rellevància en el col·lectiu jove en "programes d'acompanyament a l'emancipació", comprnent les situacions de vulnerabilitat que recollim, i els riscos d'exclusió social als quals s'enfronten.

L'any 2022 ha sigut un període de consolidació d'aquests tipus de programes. En el marc del disseny i desenvolupament d'accions innovadores del "Projecte IMEX", algunes entitats federades han pogut experimentar amb projectes en aquest àmbit. Aquest fet és significatiu i és visible en l'augment del finançament que ha tingut el seu origen en els fons europeus.

Els programes i recursos de suport Psicològic recollits i analitzats, es basen principalment en l'atenció i acompanyament de la persona jove. Aquest acompanyament es porta a terme amb professionals especialitzats, de manera individual i grupal. En aquest sentit, es recull una freqüència d'atenció d'1 cop a la setmana en el 80% dels programes. Els "temps d'espera" registrats són d'una setmana en el 75% dels programes.

→ Distribució de la mostra

Gènere	Origen estranger	Origen nacional	Total general
Noies	22,35%	18,43%	40,78%
Nois	39,11%	19,96%	59,07%
No binari	0,00%	0,15%	0,15%
Total general	61,47%	38,53%	100,00%

En termes de participació i fent comparativa en relació al "gènere", les "noies" es situen en percentatges per sobre dels valors dels "nois", pel que fa a la seva representació. En quant a "l'origen", la joventut "d'origen nacional" està sobre representada a nivell percentual, respecte la "joventut d'origen estranger". Amb diferència, són els "nois d'origen estranger", els que participen molt per sota dels percentatges dels seus valors de mostra (39,11% de 74% del total dels valors recollits).

Tipologia i Indicators dels Programes de suport Psicològic

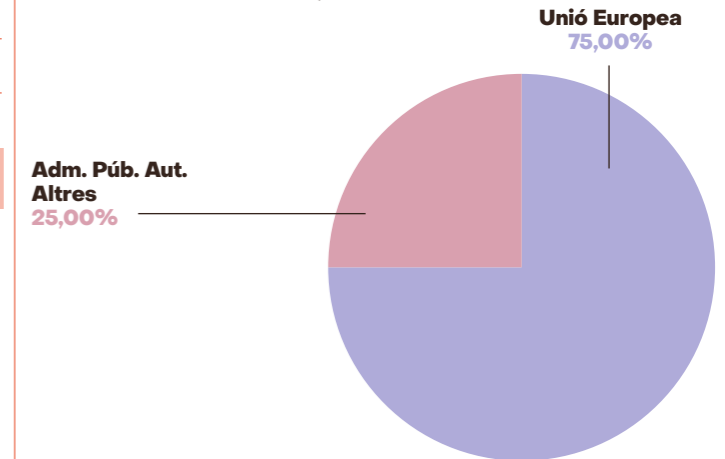
→ Temps d'espera per accedir al programa

→ Freqüència de l'acompanyament

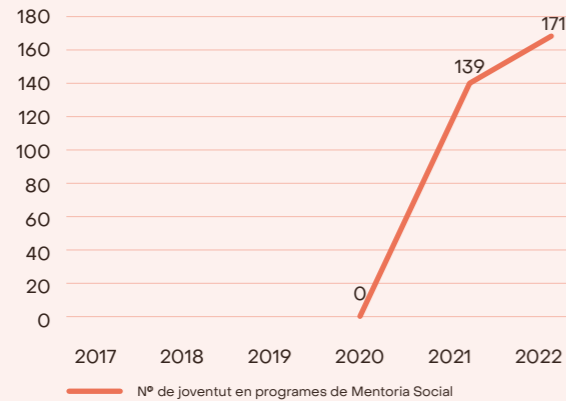
Entre 5 i 7 dies

1 cop a la setmana

→ Representació Gràfica de la distribució de les "Fonts de finançament" (2022). Dades (%) sense valors perduts.

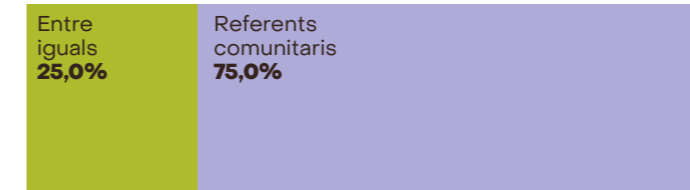
Programes de Mentoria Social

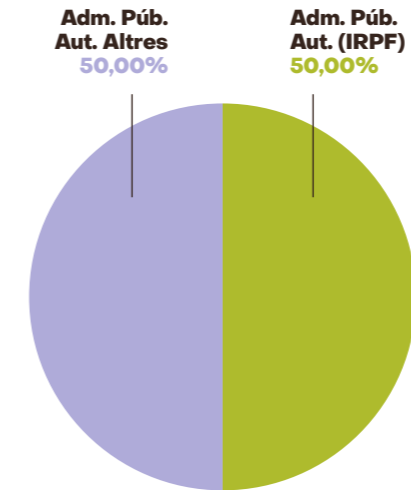
Les dades de joventut en programes reflecteixen un augment considerable respecte el 2021. Es recull un augment del 23% de joventut en aquest programes. En total 6 Entitats Federades porten a terme programes de "Mentoria Social".

Total de "Programes de Mentoria Social"	6
Nombre de Persones Joves ateses	171
Nois	77,78%
Noies	22,22%
No Binari	0,00%
Joventut atesa a través de programes d'altres organitzacions	54 (1,1%)
Nombre de Professionals contractats	14

→ Tipologia dels Recursos de Mentoria Social

→ Representació Gràfica de la distribució de les "Fonts de finançament" (2022). Dades (%) sense valors perduts.

Instrument de Finançament Utilitzat

Subvenció o Conveni de col·laboració en el 50% dels programes.

Catalunya és una Comunitat Autònoma on aquest àmbit de programes té un llarg recorregut i trajectòria. Aquesta metodologia d'acompanyament involucra no tan sols a la persona jove, si no també a persones de la comunitat que exerceixen com a voluntàries dels programes.

Resum de les dades

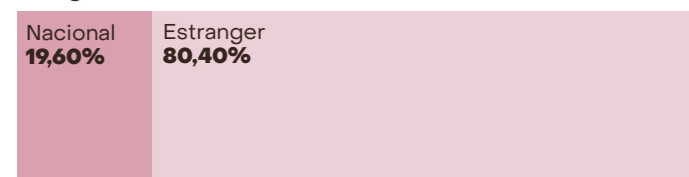
→ Gènere

→ Edat

→ Origen

→ Joventut migrada en solitari

2.737

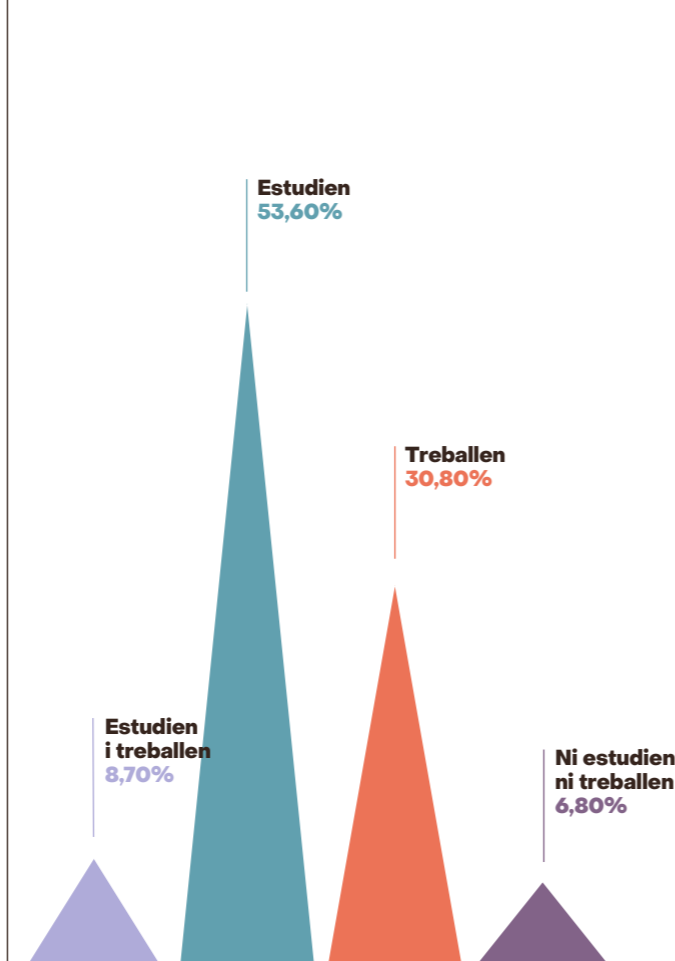
→ Joves beneficiàries de la reforma del reglament d'estrangeria

1.832

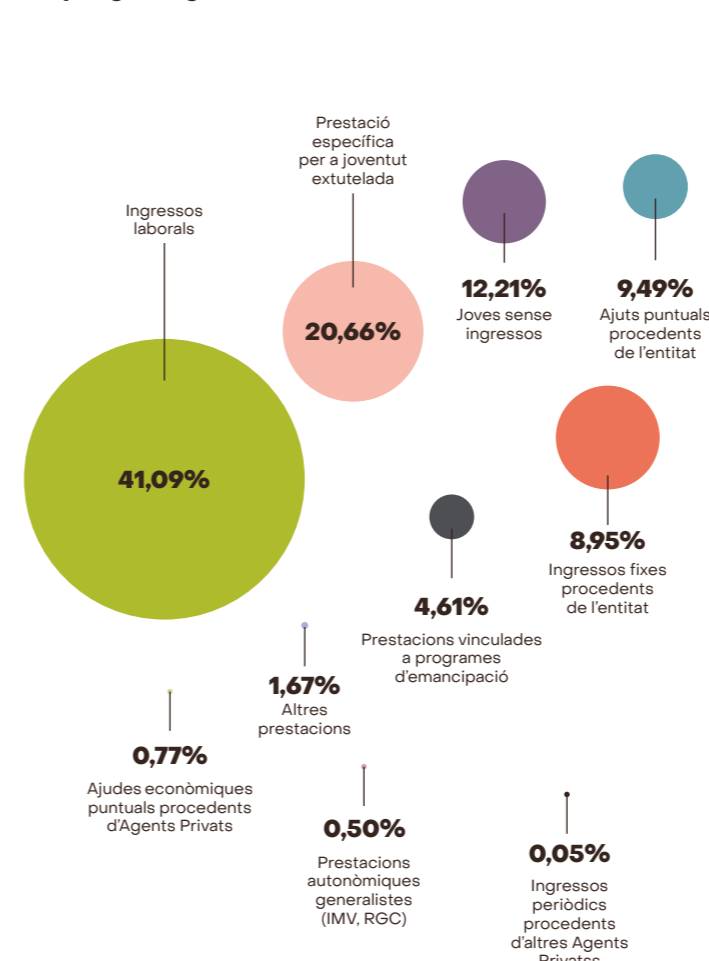
→ Sense referents familiars al territori

1.908

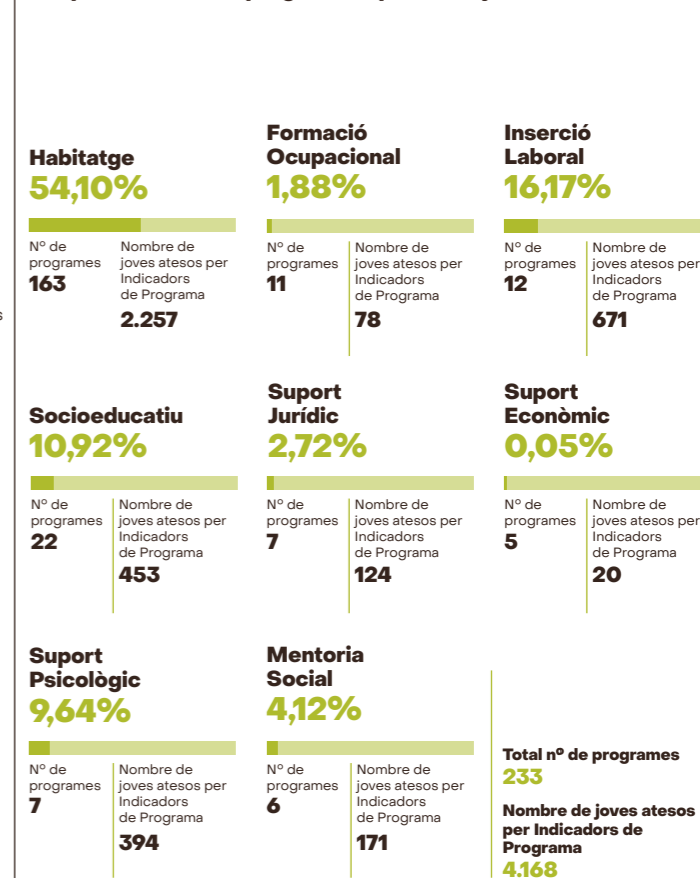
→ Situació formativa i laboral

→ Tipologia d'ingressos

→ Tipus i nombre de programes i persones joves ateses

Conclusions

Els resultats de l'Enquesta FEPA 2022 de Catalunya, es comprenen en una millora en la metodologia de recollida de dades, en la re-dimensió dels àmbits d'estudi, així com un aprofundiment en les característiques dels programes, sense perdre de vista aquelles entitats amb projectes en més d'un territori.

En aquest sentit, s'han recollit dades en dues dimensions diferenciades: perfil de "joventut" i coneixement dels "programes". Però aquesta diferenciació no és exclouent en termes d' estudi donat que parlem de joventut en programes.

El 2022 es reconeixen els efectes de dos grans reformes a nivell legislatiu: el *Reial decret 903/2021 sobre el Reglament de la Llei Orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la reforma laboral (Reial decret llei 32/2021)*. Aquestes dues reformes estan directament relacionades entre si i tenen els seus efectes dins dels àmbits d'estudi de l'Enquesta FEPA 2022.

A l'àmbit de "Perfils de Joventut", es recull a nivell de "situació documental", un augment sense precedents en quant el nombre de joventut que ha accedit al "permís de residència i treball" (61,3%). Aquest fet ha permès que, a nivell laboral, juntament amb la tendència alcista de contractació, es reculli en comparativa a anys anteriors, un major nombre de joventut dins del mercat laboral. Segons les dades recollides en la mostra de joventut sobre la "tipologia del contracte de treball" un 53,7% de les persones joves es troba treballant, amb contracte o sense contracte i/o a través d'una programa de pràctiques. L'augment de l'ocupació, d'una banda produeix un impacte en els valors de joventut amb "ingressos laborals", que experimenta un augment

respecte les dades del 2021: del 29,1%, passa al 41,09% el 2022. Tanmateix aquest augment encara demostra que les persones joves no només poden viure dels ingressos laborals, i que necessiten una altra sèrie d'ajudes (públiques i privades) que completarien la seva font d'ingressos. D'altra banda, l'augment de joventut en el mercat laboral obre la possibilitat d'entendre la disminució de les xifres de joventut en "programes d'Inserció laboral", alhora que accentua la davallada de joventut que "estudia" (disminució del 6,26% respecte 2021 i del 26,36% respecte 2018). Cal remarcar que dins de les tipologies de contracte, es recull una reducció positiva i alhora significativa, pel que fa a la "contractació temporal", amb unes dades que es redueixen del 80,03% (2021) al 49,1% (2022).

Amb relació als programes de "suport a l'habitatge", s'observa un canvi de tendència en quant a la "permanència" en els recursos. En aquest sentit es recull una disminució dels valors que respon al temps d'estada en el programa. El valor de referència es situa a l'interval "entre 6 mesos i menys d'1 any", molt seguit de "entre 1 any i menys de 2". Entre altres raons, darrere d'aquesta dades, treballaríem amb la hipòtesis dels efectes de la implementació dels dos canvis normatius, en els context legal i laboral, com a generadors de millora de les oportunitats.

El desenvolupament vital de la joventut es duu a terme a través de programes de suport i acompanyament a l'emancipació, on intervenen com hem recollit, 8 grans àmbits de programa, que són el marc d'acció dels projectes de les entitats que participen en l'Enquesta FEPA. **Sense cap dubte, els programes d'Habitatge, Inserció Laboral i Socioeducatiu, són els**

àmbits de programes que tenen més centralitat, ja que reuneixen tant major nombre d'entitats com major nombre de joventut (81,6% de la joventut en programes). El pes d'aquests programes s'emmarca en la complementarietat, que respon a itineraris d'emancipació integrals i transversals, on la persona jove, a través d'un recurs d'habitatge, participa en programes d'Inserció i/o acompanyament socioeducatiu.

Dins dels recursos de suport a la joventut, hi ha una xarxa d'actors que participen en els itineraris d'emancipació de la persona jove. Aquests actors predominen en major mesura en programes de "Suport Jurídic" i "Formació Ocupacional". Això permet a les entitats trobar, a través de procediments de derivació, solucions davant la manca d'una infraestructura per portar a terme programes que requeririen elevats nivells d'inversió. Al voltant de 3161 persones joves han estat ateses a altres programes en el context especialitzats en algun àmbit en concret.

Pel que fa a la resta de programes, aquests reflecteixen dades que mostren poca implementació a escala territorial. Però a aquest fet no se li ha de restar importància. En aquest esforç per impulsar nous àmbits de programa, no tenim dades dels "programes de suport psicològic" i "mentoria social" més enllà del 2021. Sobre els primers es registra un nou impuls a través del "Projecte IMEX", emmarcat en el "Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia" i els fons europeus "Next Generation". I és que durant el context de crisi sanitària a causa de la pandèmia de la Covid-19, es van visibilitzar els dèficits en l'àmbit de la salut mental i emocional, de manera específica, en infància i adolescència. Aquestes conseqüències es recullen

en l'enquesta a través de la variable "altres característiques de Perfil", on descobríem que el 7,5% del col·lectiu ha transitat per episodis de "patiment o malestar psicològic" o altres situacions personals relacionades amb problemes de salut mental "amb diagnòstic i tractament" (5,2%).

En relació amb els programes de "mentoria social", aquest és un àmbit potencial que tenen els programes des de la seva perspectiva d'inclusió social i comunitària, amb la basant del la participació de voluntariat.

A l'àmbit Econòmic hem reconegut dues tipologies: una relacionada amb l'educació financera, de cara l'administració i gestió de l'economia domèstica, i l'altra basada en les ajudes percebudes. Aquest és un àmbit on els projectes contraresten les situacions de vulnerabilitat del col·lectiu.

Durant el 2022 hem pogut veure l'impacte de la posada en marxa de nous programes, especialment en l'àmbit de l'atenció psicològica i el seguiment socioeducatiu fora de l'àmbit de l'habitatge. Aquestes accions han significat un augment quantitatiu tant en el nombre de joventut atesa, com en el nombre de projectes. La continuïtat d'aquests programes podria marcar un punt d'inflexió en quant a la consecució de millores del col·lectiu.

Les dades en context

↓
Infants i persones joves ateses DGAIA (Desembre 2022)⁸

Població Infantil i Adolescent en mesura protectora

8.678

Acolliment residencial 57,70%	Acolliment familiar 41,80%
---	--------------------------------------

→ Total menors entre 15 i 17 anys

3.592 (41,39%)

→ Origen (<15-17 anys) | → Gènere

Nacional 57,70%	Noies 38,4%
Estranger 43,30%	Nois 61,60%

Total de joves en tutela

6.549

Entre 15 i 17 anys: **41,2%**

Acolliment residencial 49,30%	Acolliment familiar 50,70%
---	--------------------------------------

→ Gènere

Noies 43,0%	Nois 57,0%
-----------------------	----------------------

↓
Infants i joves emigrats sols

Nombre total

2.310

→ Gènere

Noies 5,2%	Nois 94,8%
----------------------	----------------------

→ Edat

15 anys 6,2%	16 anys 26,8%	17 anys 60,9%	+18 anys 0,1%
------------------------	-------------------------	-------------------------	-------------------------

Informe FEPA 2022. Catalunya

↓
Persones joves ateses a l'Àrea de Suport ASJTET (Desembre 2022)⁹

Total de Joves

4.206

→ Gènere

Noies 29,3%	Nois 70,7%
-----------------------	----------------------

→ Edat

17 anys 3,0%	18 anys 19,1%	19 anys 24,9%
------------------------	-------------------------	-------------------------

20 anys 24,8%	21 i + anys 28,1%
-------------------------	-----------------------------

↓
Infants i joves emigrats sols

Sense dades

⁸ Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). *Informe estadístic mensual*. Desembre. Generalitat de Catalunya Departament de Drets Socials. Secretaria d'Infància Adolescència i Joventut.

⁹ Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). *Informe estadístic mensual*. Desembre. Generalitat de Catalunya Departament de Drets Socials. Secretaria d'Infància Adolescència i Joventut.

↓
Programes emancipació entitats FEPA: Resum de dades 2022

Total de persones joves ateses

3.348

→ Gènere

Noies 14,08%	Nois 85,84%	No binari 0,08%
------------------------	-----------------------	---------------------------

→ Edat de la joventut atesa

Entre 16 i 17 anys 14,88%	Entre 18 i 21 anys 72,6%	Entre 22 i 25 anys 9,52%
-------------------------------------	------------------------------------	------------------------------------

→ Origen

Nacional 19,6%	Estranger 80,4%
--------------------------	---------------------------

↓
Infants i joves emigrats sols

Nombre total

2.737

↓
Altres dades Generals de la joventut de Catalunya

Taxa de joventut 15-29 anys:

16,1%¹¹

→ Origen

Nacional 96,43%*	Estranger 3,57*
----------------------------	---------------------------

Context laboral

Taxa ocupació (16 – 24 anys): Informe anual del Treball Juvenil¹¹

33,6% total

Taxa d'atur (16 – 24 anys)¹⁵

18,3%

→ Origen

Nacional 15,7%	Estranger 20,6%
--------------------------	---------------------------

Taxa temporalitat (16 – 29 anys)¹⁴

36,1% total

Context formatiu

Situació formativa-laboral¹⁵

El **13,1%** dels joves de 15 a 29 anys **no estudia ni treballa**

Nivell formatiu¹⁶

El percentatge de joves de 20 a 24 anys que ha completat almenys la 2a etapa d'educació secundària el 2022 a Espanya:

→ Gènere

Noies 85,84%	Nois 80,5%
------------------------	----------------------

¹⁰ Fonts pròpies a partir de les dades recollides a l'Enquesta FEPA 2022.

¹¹ Observatorio de la Juventud en España (Quarto Trimestre 2022). *Cifras Jóvenes. Principales resultados Jóvenes 16-29 años*. Estadísticas Injuve. Ministerio de Asuntos Sociales y Agenda 2030.

¹² Observatori del Treball i Model Productiu (2023). *Informe anual del treball juvenil a Catalunya. Any 2022*. Departament d'Empresa i Treball. Generalitat de Catalunya.

¹³ Observatori Català de la Joventut (2023). *Situació laboral de la joventut. Informes periòdics*. Quart trimestre de 2022. Agència Catalana de la Joventut. Generalitat de Catalunya.

¹⁴ Observatori Català de la Joventut (2023). *Situació laboral de la joventut. Informes periòdics*. Quart trimestre de 2022. Agència Catalana de la Joventut. Generalitat de Catalunya.

¹⁵ Idescat. Consultat el 2/10/2023. Dades recollides en: <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ue&n=14431&lang=es>

¹⁶ Observatori de la Formació Professional (Caixa Bank). Dades a d'Eurostat i INE. Xifres de població 2022. Consultat en: <https://www.observatoriofp.com/datos-interactivos/indicadores/percent-poblacion-que-abandona-prematuramente-la-educacion-formacion>.

↓
Programes d'emancipació entitats FEPA: Resum de dades 2022¹⁰.

Distribució de la joventut per Origen:

→ Origen

Nacional 19,60%	Estranger 80,40%
---------------------------	----------------------------

Context laboral

Ocupació:

El **57,15%** de persones joves ateses **té una relació laboral**

Aturats:

El **42,85%** de les persones joves **no treballa**

Temporalitat:

El **49,1%** de les persones joves que treballa, **té un contracte temporal**

Tipus de jornada:

Jornada completa 93,2%	Jornada parcial 12,7%	Contracte de pràctiques 3,7%
----------------------------------	---------------------------------	--

Context formatiu

Situació formativa-laboral de les persones joves ateses

Estudia i/o treballa 93,2%	Ni estudia ni treballa 6,8%
--------------------------------------	---------------------------------------

Nivell formatiu

El **1,7%** té estudis de **Batxillerat**

El **13,9%** del jovent **no té estudis**

El **10,3%** de les persones joves ateses en programes de suport a l'habitatge **ha finalitzat els estudis secundaris obligatoris**

Nota metodològica

Univers:

Organitzacions associades a la Federació d'Entitats amb Projectes i Pisos Assistits –FEPA–.

Entitats participants:

32 de 35.

Any de referència:

L'any de referència per a totes les respostes és el 2022.

Recollida de dades:

Primer semestre del 2023.

Recollida de la informació:

Plataforma SaaS a través de formularis amb el software Alchemer. També s'han recollit dades a través de taules predefinides amb Excel.

Tractament de les dades:

depuració de les dades a través de matrius i taules de control mostral. S'han tingut en compte els valors absoluts i s'han extret els percentatges mostrals.

Tractament dels valors perduts i projecció de resultats:

s'han tingut en compte per extreure mitges i tenir una aproximació en el resultat de les respostes.

Anàlisi:

Estadística descriptiva.

Equip:

La recollida, així com el tractament i anàlisi de les dades s'ha dut a terme des de l'Àrea de Coneixement de FEPA.

Entitats participants en l'enquesta FEPA 2022

L'Edició de l'Enquesta FEPA de 2022 ha comptat amb la participació de 32 entitats que es distribueixen pel territori de Catalunya.

1. Actua S.C.C.L
2. Aldees Infantils SOS Catalunya
3. Associació de Recerca Cultural i Socioeducativa
4. Associació IN VIA
5. Associació per la Inserció Social i Laboral (ISIL)
6. Associació per l'estudi i promoció del benestar social (PROBENS)
7. Associació Punt de Referència
8. Càrites Diocesana de Barcelona
9. Fundació Cepaim
10. Comunidad Teresiana Barcelona-Zona Franca (Ilar Ossó)
11. Filles de la Caritat Fundació Social. Pis Güell
12. Fundació Champagnat - Germans Maristes
13. Fundació Ciutat i Valors
14. Fundació Iniciatives Solidàries
15. Fundació Maria Raventós
16. Fundació Mercè Fontanilles
17. Fundació Obra social comunitària de Bellvitge (OSCOBE)
18. Fundació privada Catalana Comtal
19. Fundació privada Eveho
20. Fundació privada Obra Tutelar Agrària
21. Fundació privada Resilis
22. Fundació privada Santa Rosalia
23. Camins Fundació Social
24. Fundació Projecte i Vida
25. Fundació Suport Social Solidari
26. Fundació TRESK
27. Fundación Nazareth
28. Grup d'Esplai Blanquerna
29. Intress
30. ISOM
31. Salesians Sant Jordi - PES Lleida
32. SUARA cooperativa

